

EXPOSITIE

EINDHOVEN
 in Beeld

BOEREN, BURGERS EN BUITENLIJ

Stichting Eindhoven in Beeld, in het Erfgoedhuis, Gasfabriek 4 - Eindhoven

www.eindhoveninbeeld.com

Markt - verleden tot heden 1

1890

1900

Eindhoven - Markt.

1909

1912

1914

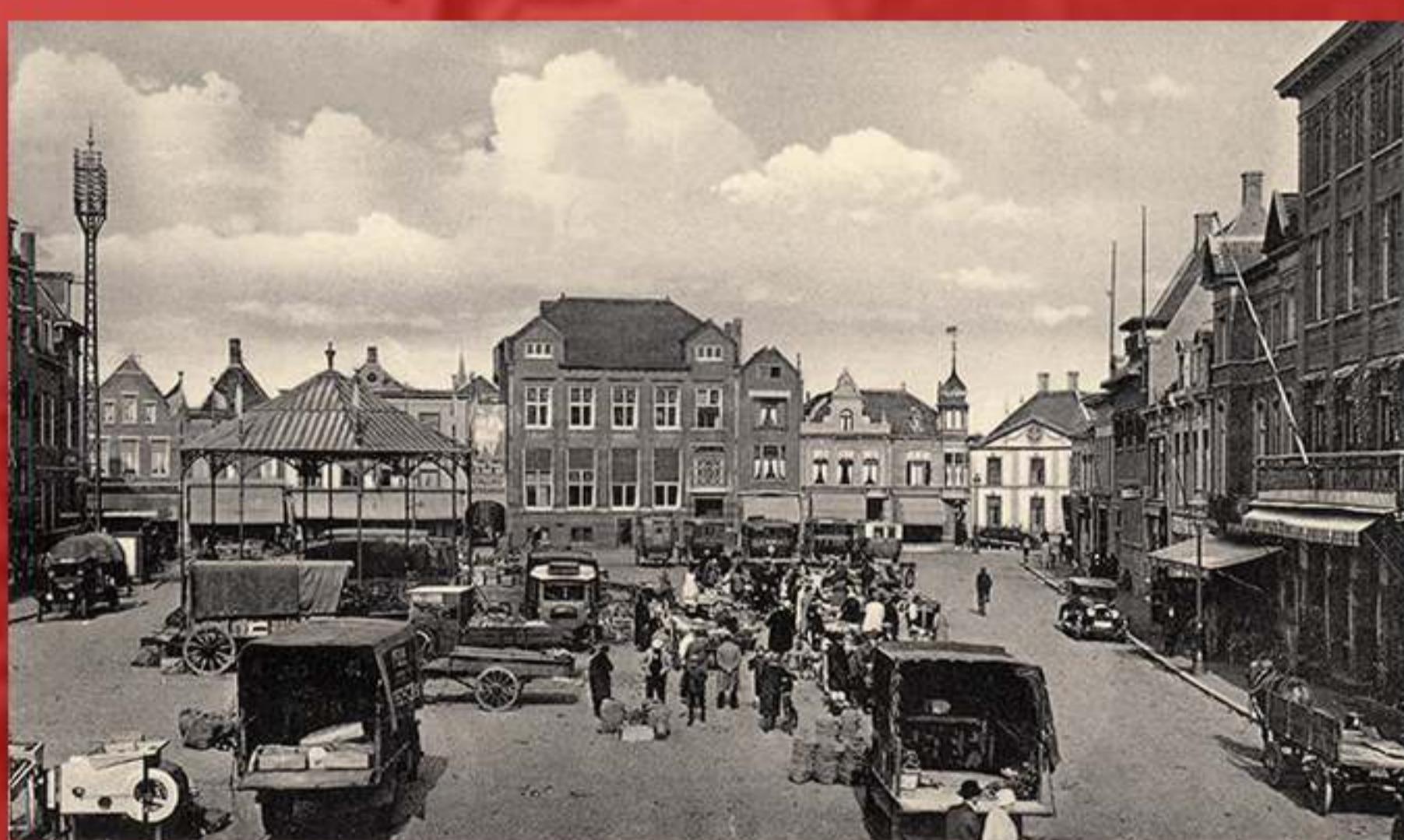
1915

De Eindhovense Markt

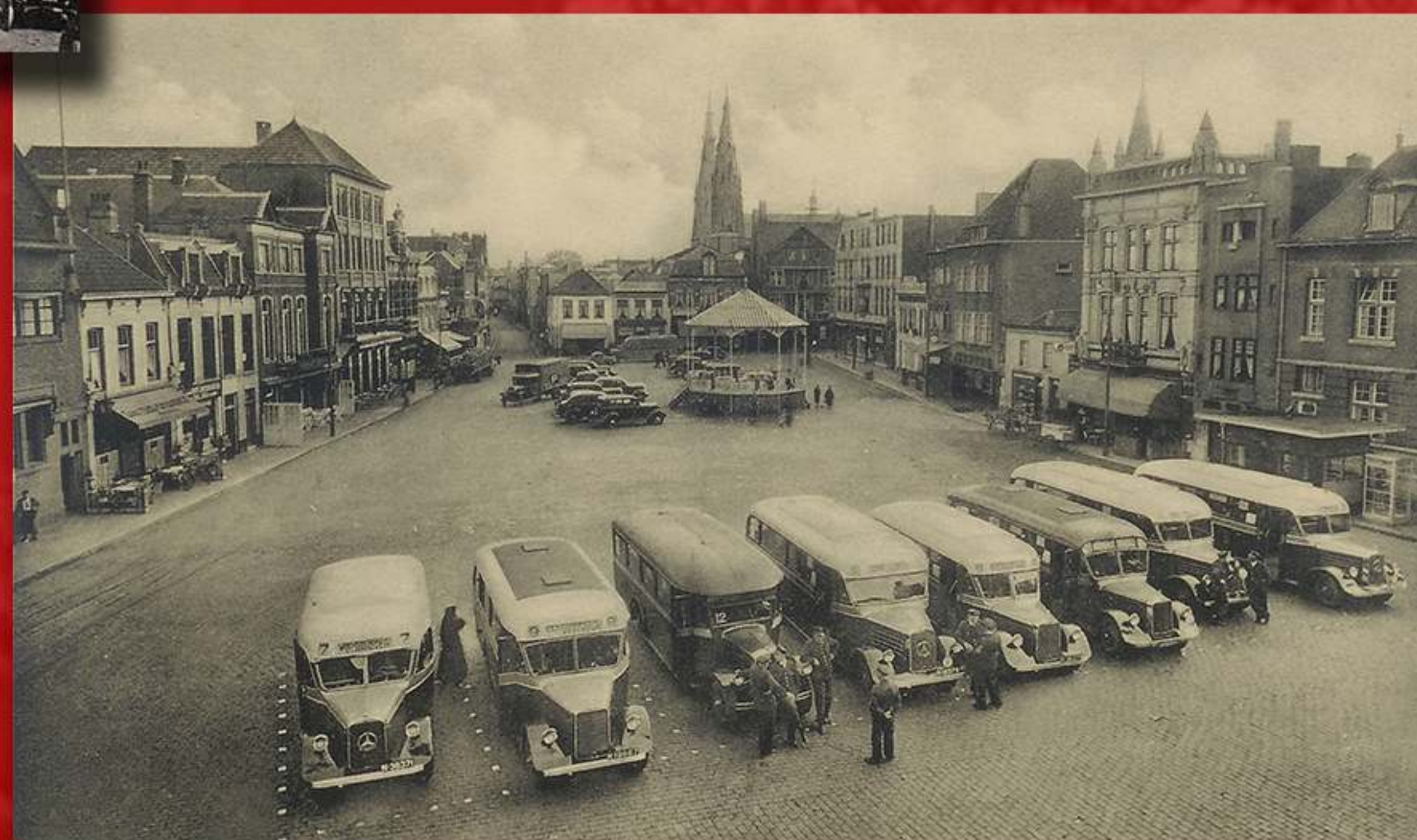
Anno 2017 is het 785 jaar geleden dat Eindhoven stadsrechten ontving van Hertog Hendrik I. Dit had als gevolg dat Eindhoven het recht kreeg om een weekmarkt te houden. Er werden verschillende soorten markten op de Markt gehouden. In de 16e en 17e eeuw werd al onderscheid gemaakt tussen de Veemarkt (1540), Korenmarkt (1570) en Garenmarkt (1606). De markten waren aanvankelijk vrij voor iedereen die daar handel wilde drijven, zowel voor burgers van Eindhoven, als voor boeren buiten Eindhoven en buitenlui. In 1648 benaderde het kramersgilde het stadsbestuur om daar een einde aan te maken. Vanaf dat jaar werden de markten verboden voor handelaars buiten Eindhoven om zo Eindhovense handelaars te beschermen. Hoewel de huidige Markt omringd wordt door horecabedrijven, was dit niet het geval voor de vroege geschiedenis van de Markt. De oudste horecabedrijven op de Markt vestigden zich daar relatief laat. We lezen bijvoorbeeld voor het eerst iets over het Posthuis en de Rode Leeuw in het jaar 1714.

1926

1935

1950

Markt - verleden tot heden 2

1958

1960

1963

1970

1977

1987

1988

1989

1991

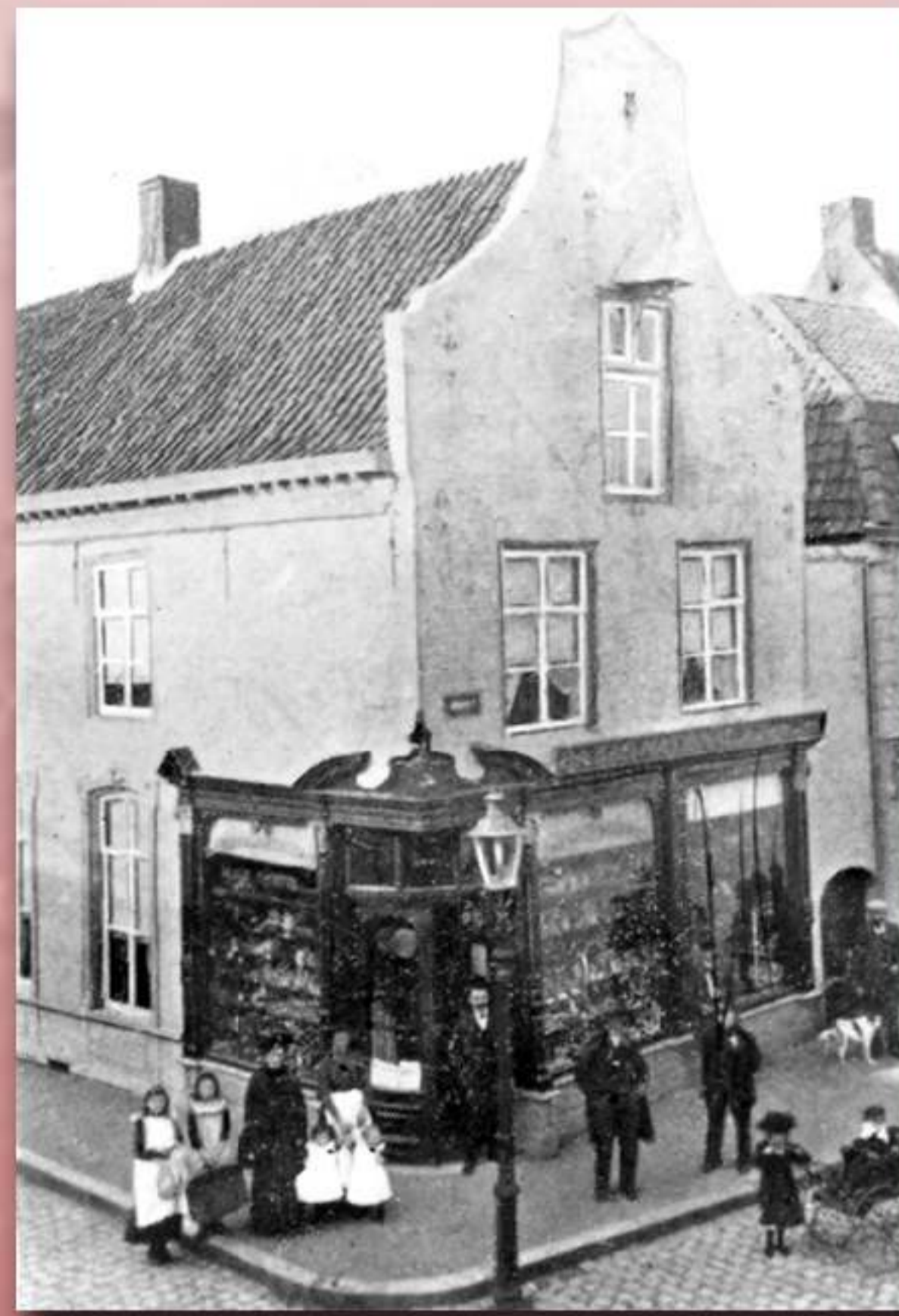
2015

Markt - handel en horeca

Marktdrukte eind 19e eeuw (Stadse Markt). Oeroude opname van de Markt in Eindhoven uit ca. 1895.

Bazar Nationale. Vroeger Korenstraat, nu hoek Jan van Hooffstraat - Markt.

Markt met Waaggebouw omstreeks 1900.

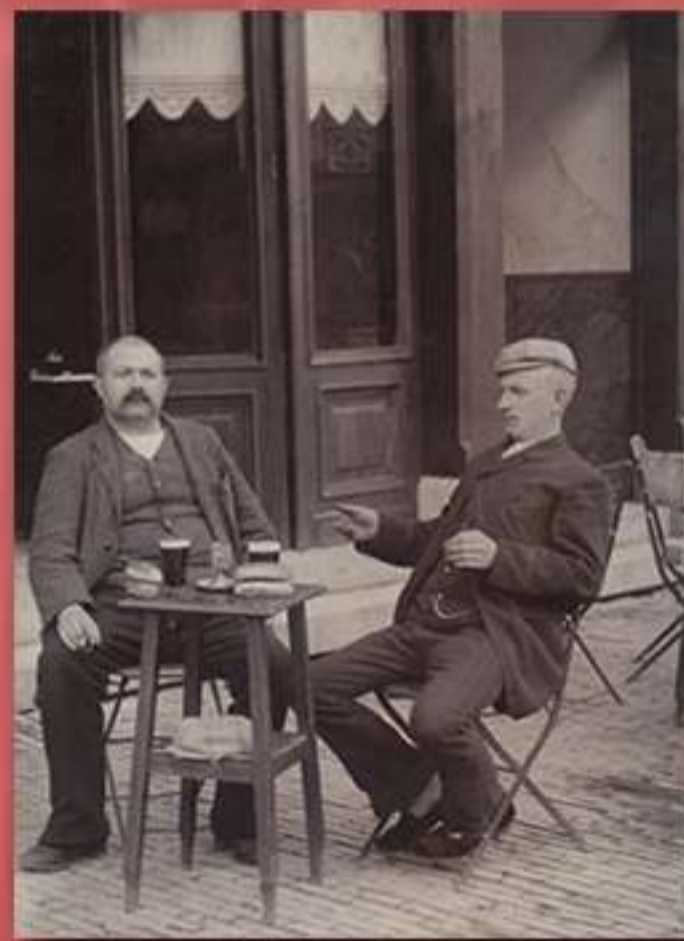
Een heel fraaie opname van de Markt, gezien vanaf de Nieuwstraat. Magazijn De Olifant met het aandoenlijke torentje. Let ook op de prachtige ijscokar.

Op de Markt (westzijde) lag de Eindhovensche Koek- en Banketbakkerij.

Café Neuf op de hoek Markt - Nieuwstraat.

Terras op de Markt. Een prachtig tijdsbeeld

American Lunchroom. In de deuropening staat Martinus R. Pol. In 1920 kocht hij dit pand van Modes en werd het verbouwd tot lunchroom annex banketzaak.

Slagerij Cleven.

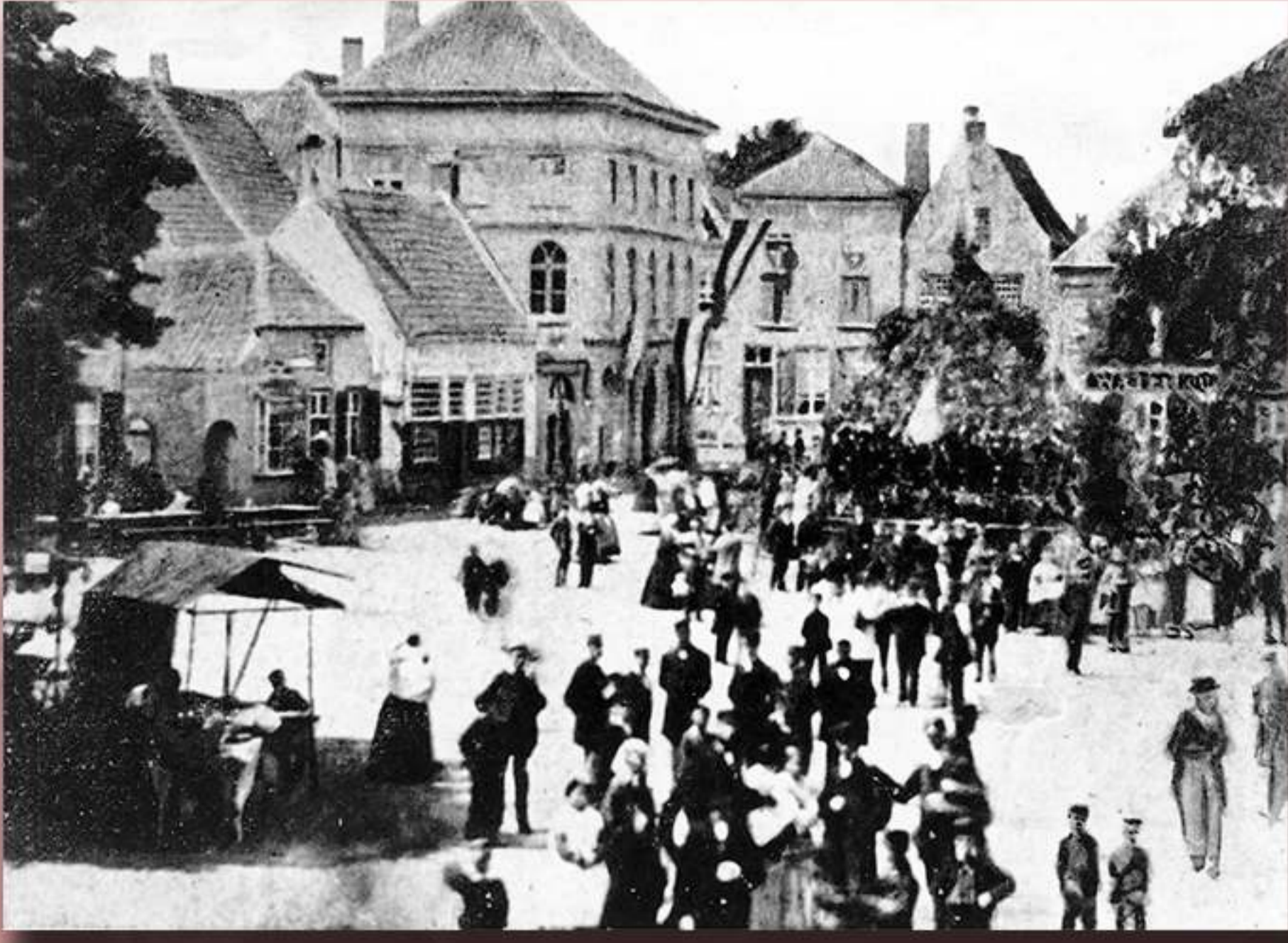
Met de klok mee de volgende horecagelegenheden aan de Markt: Café De Stip - Chinees restaurant Tong-Ah, Hotel Wilton, El Sombrero - zijzaal Stad Rotterdam, Carlton - Poort van Kleef - White Horse, Maddox, Poort van Kleef met terras, White Horse, bandje bij Poort van Kleef in 1963, terras Club 44, Old Dutch (later Maddox), Limburgia.

Markt / handel en horeca.

Aan de Markt in Eindhoven hebben zich altijd veel bedrijven gevestigd. In eerste instantie veel detailhandel maar door de jaren heen steeds meer horeca. Anno 2017 zit in het merendeel van de panden horeca. De namen van de diverse horecagelegenheden wisselden in fors tempo van naam.

Markt - festiviteiten

Op deze foto wordt in 1865 op de Markt de Slag bij Waterloo (1815) feestelijk herdacht.

Festiviteiten op de Markt.

De Eindhovense Markt is door de jaren heen het decor geweest voor een grote variëteit aan festiviteiten en evenementen.

Versieringen op de Markt ter gelegenheid van het bezoek van Koningin Wilhelmina in 1904.

Ter gelegenheid van de gildefeesten te Tongelre-Eindhoven trok in 1926 een optocht van de Markt naar het kasteel in Tongelre.

Een groot spontaan bevrijdingsfeest op de Markt in 1944.

Feest nadat Eindhoven in 1954 kampioen werd na de wedstrijd tegen DOS Utrecht.

Kermis op de Markt in begin jaren vijftig.

Mooi aangeklede Markt bij het 75-jarig bestaan van Philips in 1966.

De carnavalsoptocht ging in 1966 nog over de Markt en door de Jan van Lieshoutstraat.

Een optreden van meerdere gilden tijdens de gildedag in 1967 op de Markt.

Tuna-festival op de Markt in 1989.

De boerenbruiloft werd in de jaren tachtig nog in de open lucht gevierd.

Feestelijkheden naar aanleiding van het kampioenschap van PSV op zondag 6 mei 2001 op de Markt

Farce Majeur op de Markt in Eindhoven in 1972 met de meezinger "Dat is uit het leven gegrepen".

V.l.n.r. GLOW, de mooi verlichte ijsbaan en de marathon in 2015.

Boeren in Eindhoven

HOME (Historisch Openlucht Museum Eindhoven), nu Eindhoven Museum. Experimentele opgraving replica van een huis uit de ijzertijd, dat in 2003 afbrandde.

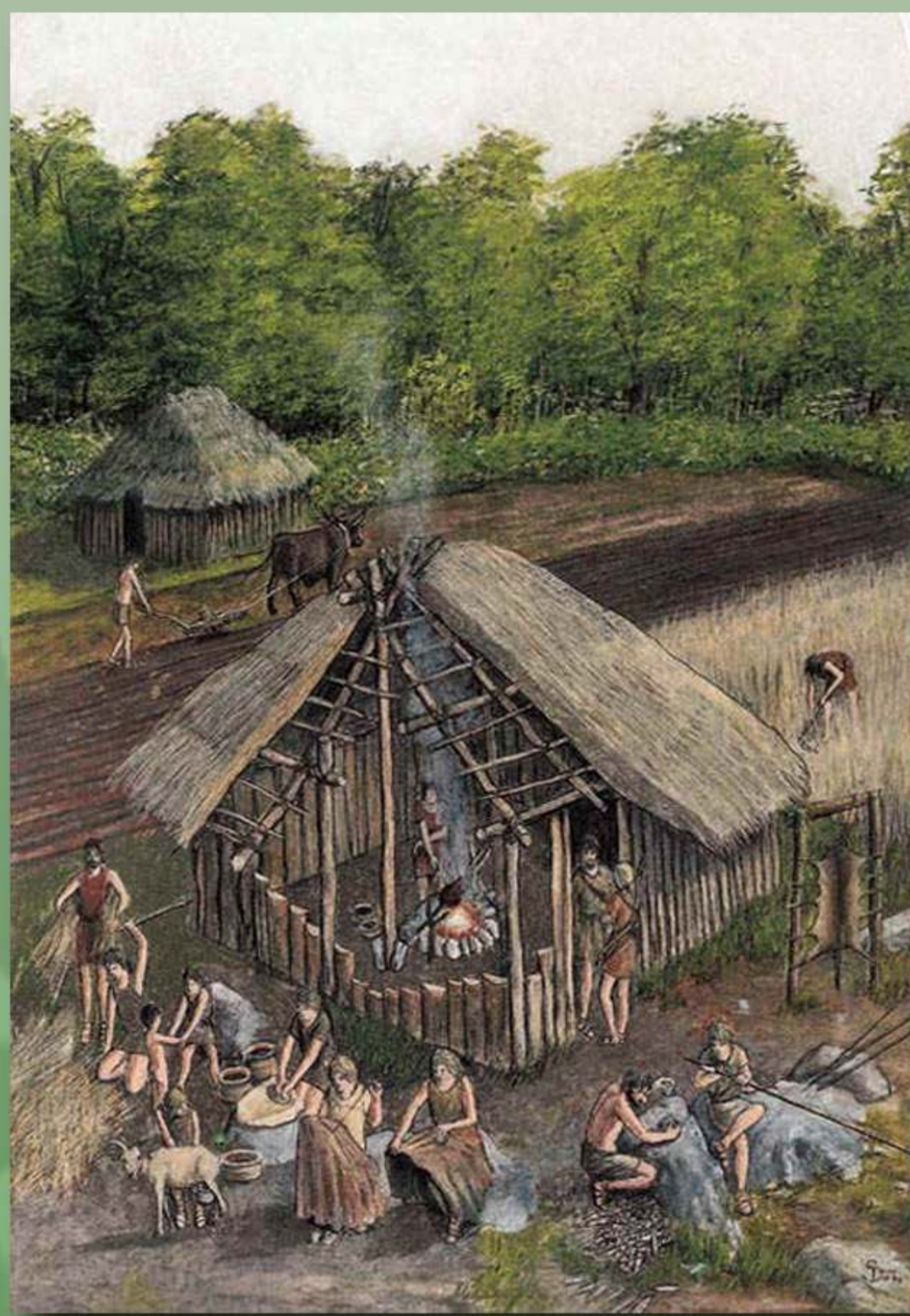
Boerderij in de Achtse Barrier, Abbevilleaan 17, uit 1750.

Boerderij van Antoon Dekkers, Boschdijk 964

Kaalhoeve-boerderij van Willeke Faassen in de Abbevilleaan

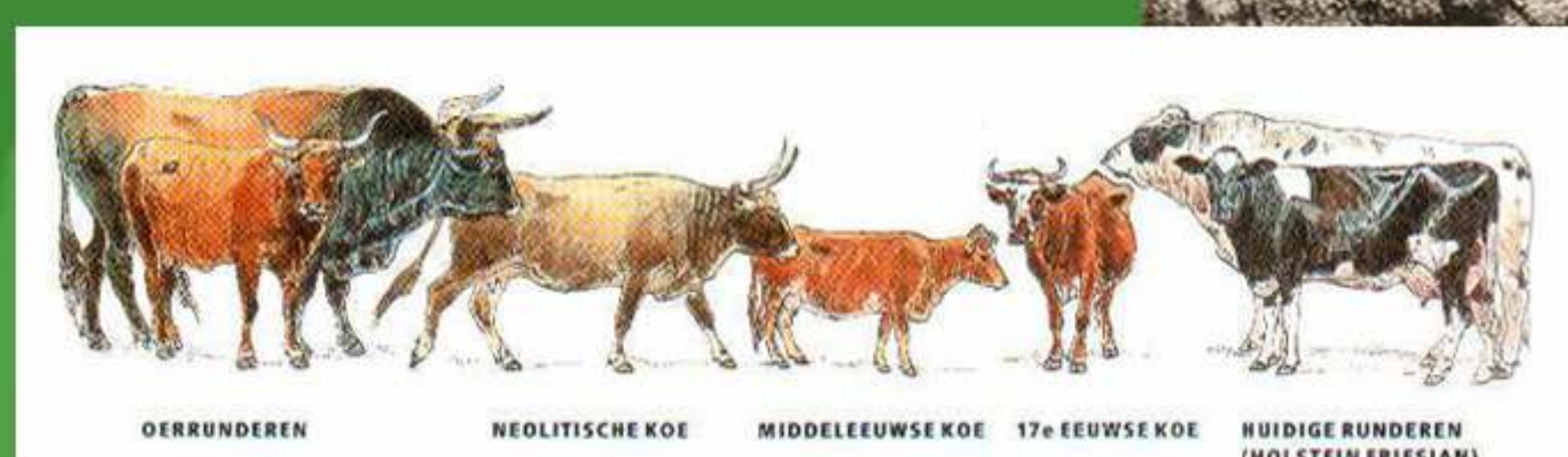
De eerste boeren

Runderen zijn omstreeks 8000 jaar voor Christus gedomesticeerd. Er werden dieren geselecteerd die zich gemakkelijk aanpasten aan de mens, die zich in gevangenschap voortplanten, die snel groeiden en die geen al te specifiek dieet nodig hadden. Voor de melkproductie werden natuurlijk de dieren geselecteerd die een hoge opbrengst gaven.

De domesticatie van runderen vond plaats in het Midden-Oosten en ook in gebieden in de zuidelijke Sahara.

Aanvankelijk werden runderen gehouden door rondtrekkende nomaden. Uiteindelijk gingen die zich vestigen en ontstonden er boerderijen.

Runderen werden gehouden voor de vlees- en melkproductie, maar konden ook als last- of trekdier worden gebruikt.

1850 huisje Mispelhoefstraat

1920 Boerderij H. van Gemert, Ekkerstraat 7

1965 Oude Bosschebaan 6

Hoolstraat Woensel

Boerderijen in Eindhoven

Boerderij Alblasstraat 2

Boerderij van Harrie van Lujtelaar Boschdijk 1033

Boerderij kasteelhoeve van kasteel Eckart

Boerderij Amstelstraat 10

Boerderij Mispelhoefstraat 13

Boerderij Oude Bosschebaan 7

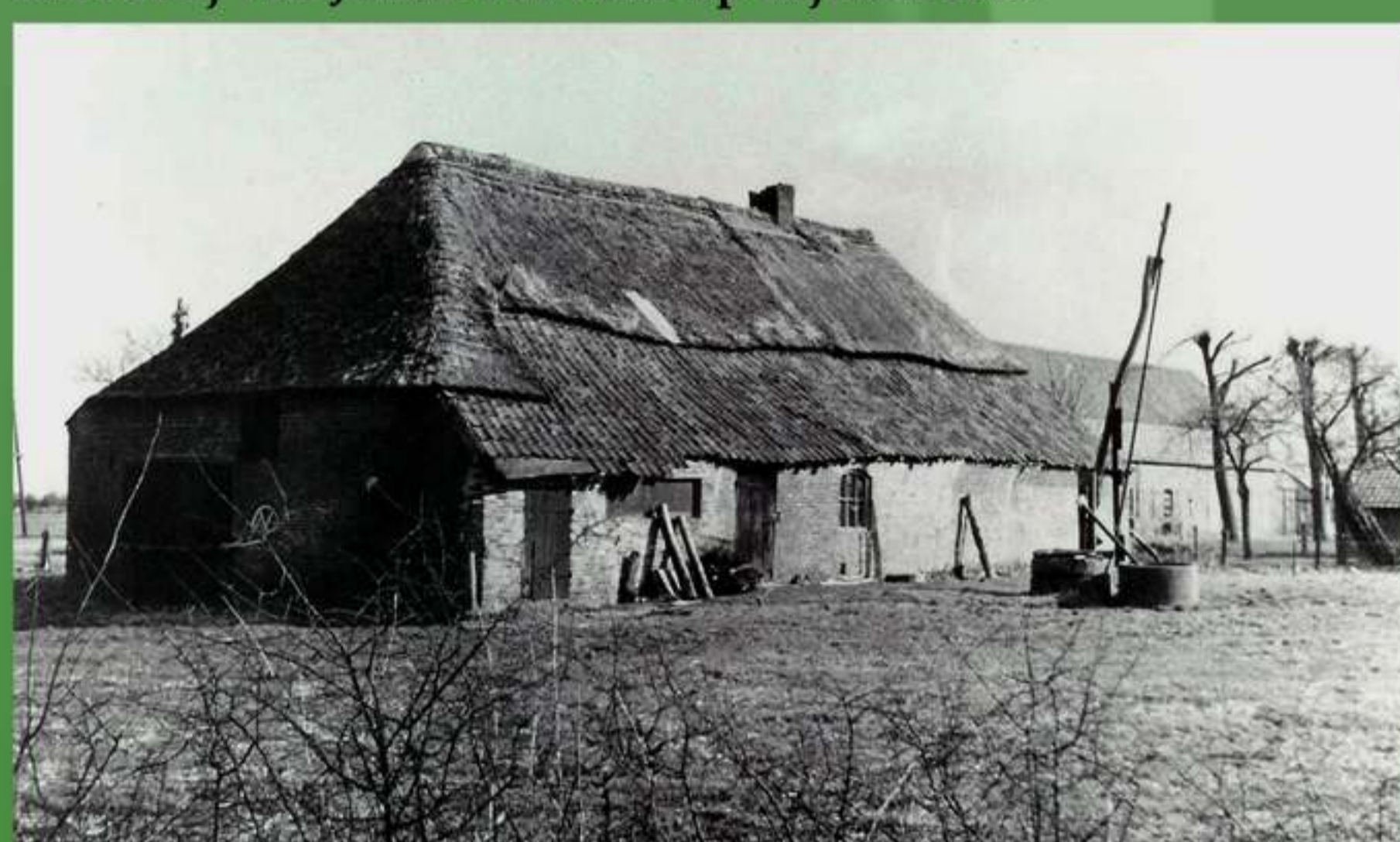
Boerderij van Johan van Acht op Rijnstraat 55

Boerderijen in Acht en Woensel

Boerderijen overigens, die in Eindhoven in de vroege geschiedenis schaars waren. Immers, Eindhoven was een vestingstadje en lag op een handelsroute. De omliggende plaatsen, zoals Acht en Woensel, waren rijkelijker voorzien. Veel boerderijen zijn overigens niet bewaard gebleven. Wat molens betreft, was Eindhoven en het omliggende gebied ook goed bedeed. In Nederland hebben vele duizenden molens gestaan, waarvan er nog zo'n 1200 over zijn. Noord-Brabant heeft nog ongeveer dertig molens, maar slechts een enkele daarvan is gelegen in de huidige gemeente Eindhoven.

Het oude tolhuis aan de Boschdijk, 1930

Boerderij van Theunissen Oude Bosschebaan 6, 1965

Boerderij van Bert van Oers, Boschdijk 112

Kaalhoef 17 van Willeke Faassen en Hoeve 16, de boerderij van Merksorizon

Boerderij Aanscot, 1995

Boerderij van boer Janus Scheepers aan de Vaartbroekseweg 1, 1966

Boeren en hun boerderijen

Boerderij rechts Tongelresestraat met St. Martinuskerk, 1891

Boerderij Loostraat 14, 1988

Boerderij Riel

Het Bierhuis 1977

Philipsboerderij Gasterij In 't Ven in Groendomein Wasven

Boerderij stal Riel 13

Boerderij Urkhovenseweg 71 1978

Boerderij Verschuijten, Geldropseweg 159

Hoeve Kortonjo, voorheen De Nieuwe Hoef, 1975

Boerderij Gennepeweg 169

Boerderijen in Tongelre, Stratum, Gestel en Strijp

Boerderijen overigens, die in Eindhoven in de vroege geschiedenis schaars waren. Eindhoven was immers een vestingstadje en lag op een handelsroute. De omliggende dorpen Tongelre, Stratum, Gestel en Strijp waren rijkelijker voorzien. Veel boerderijen zijn overigens niet bewaard gebleven.

Wat molens betreft, was Eindhoven en het omliggende gebied ook goed bedeeld. In Nederland hebben vele duizenden molens gestaan, waarvan en nog zo'n 1200 over zijn. Noord-Brabant heeft nog ongeveer dertig molens, maar slechts een enkele daarvan is gelegen in het huidige Eindhoven.

Boerderij Hoeve Velddoornweg

Boerderij Gagelbosch Palestrinastraat 1960

Boerderij op de Poeijersdwarstraat 1961

Boerderijen Lievendaal, Groot en Klein 1975

Boerderij aan de Rijtackerweg in Strijp

Boerderij, in kruisvorm gebouwd, stond vroeger op de Zeelsterstraat en had als huisnummer 207

Mispelhoefstraat 3-2

Boeren en hun bedrijf

Aanshot 2

Boschdijk met molen Annemie

Vlokhovenseweg 18 en 27 (linksachter) en Anna Mariaweg 3

Anna Mariaweg 5

Hoolstraat 4

Kinderen met paard Hoolstraat 4

Korenschoof omgeving Anna Mariaweg

Hooien Vlokhovenseweg 3

Voeren van het vee Vlokhovenseweg 2

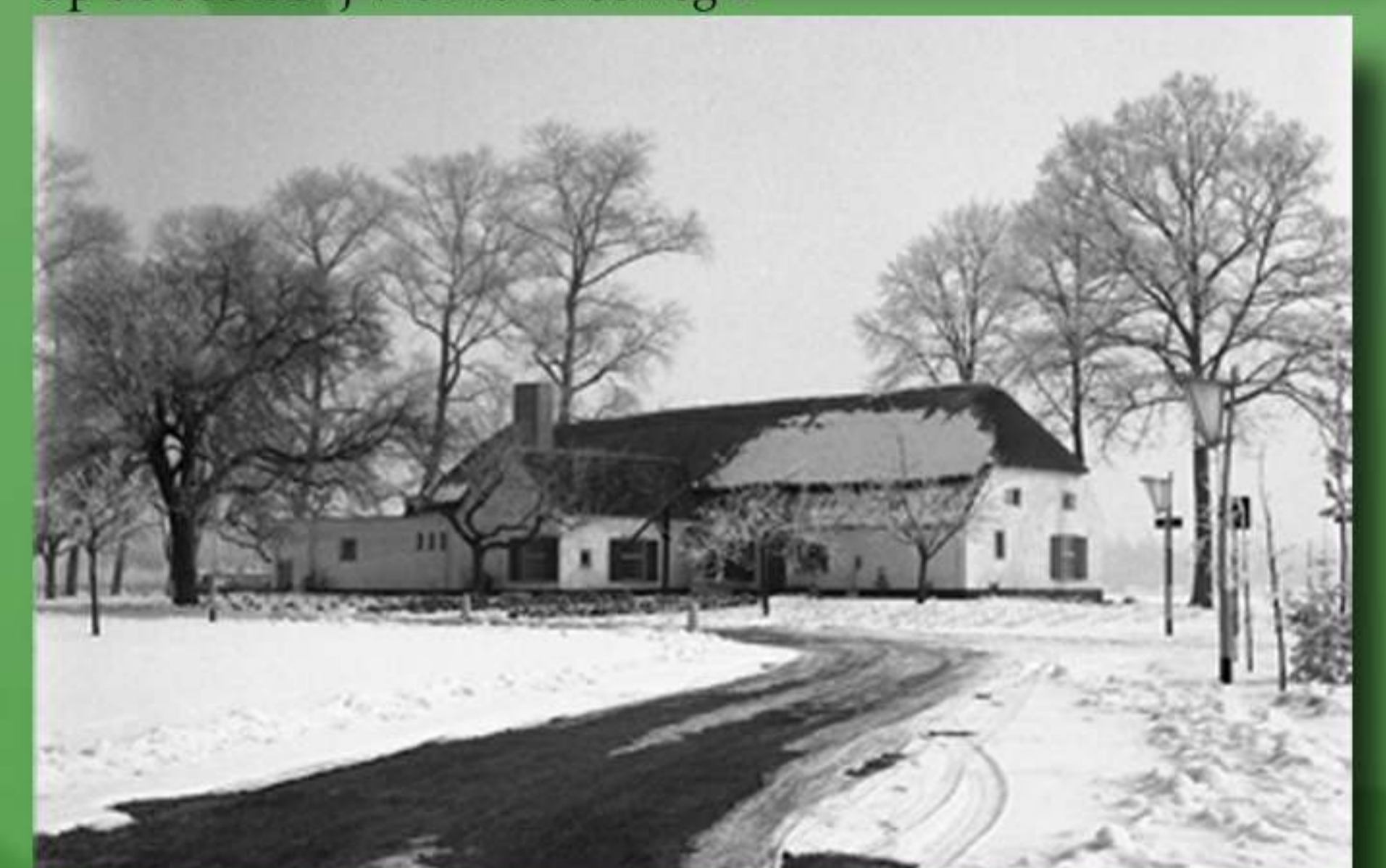
Brabantse boeren zijn zich meer gaan toeleggen op de veeteelt (boter en slachtvee) omdat de vraag hiernaar groot is. De boeren zelf profiteren nog niet van de weer oplopende economie. Het is vooral de groothandel die de winst omhoog ziet gaan. Vóór 1870 bestaat Oost-Brabant voor het grootste deel uit bos. De grote ontginningen beginnen na het jaar 1870. Om landbouwgewassen te kunnen verbouwen, moest de grond eerst worden bemest. Het ontbreken van mest was echter een probleem. De mest moet van buitenaf worden aangeleverd, maar door de aanvankelijk nog slechte wegen was dit een hele onderneming. De ontgonnen grond wordt daarom eerst beplant met grove dennen om de bodemstructuur te verbeteren. Kort na de uitvinding van de kunstmest is die voor de Brabantse zandboer nog te duur om er van te kunnen profiteren. Rond 1870 komt de veehouderij op. Met het economisch herstel, 1895 – 1920, komen er voor de boeren na 1900 jaren van goede verdiensten. Rogge, haver en aardappelen blijven de belangrijkste producten. De akkerbouwproducten worden grotendeels verwerkt tot veevoer, waardoor de boeren meer vee gaan houden. In Brabant zien we een groei van kleine landbouwbedrijven.

Op de boerderij Vlokhovenseweg 2

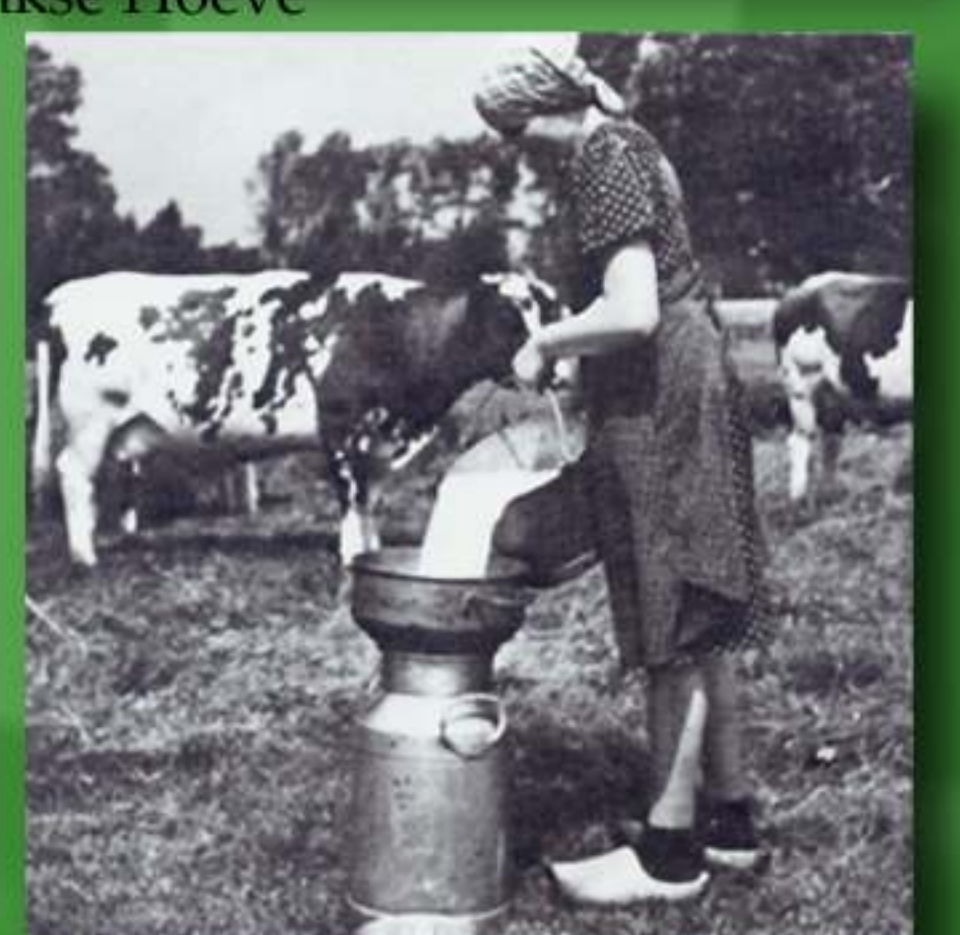
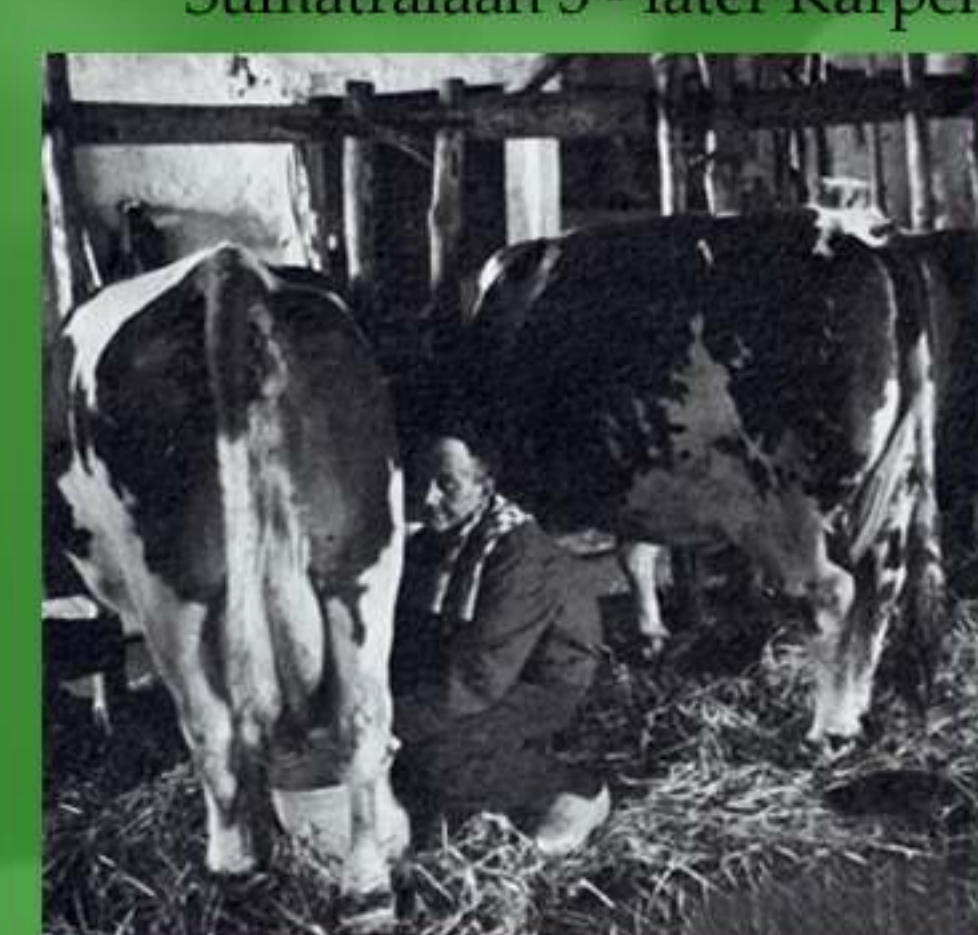
Vlokhovenseweg 27 1937 windmolen van Fried van der Linden

Sumatralaan 3 - later Karpendonkse Hoeve

Bokt 8

Het handmelken

Boeren en hun bedrijf

Boerderij van Antoon Dekkers Boschdijk 964

Koren maaien

Ploegen van het land

Hoolstraat Woensel 1960

Boerderij Achtse Barrier Oude Bosschebaan

Boerderij De Waterkant stond op de Tegenboschweg 4, 1980

Binnenhalen van de hooibalen

Boerderij aan de Urkhovenseweg

Hoeve Kortonjo aan de Aalsterweg

Hoeve Kortonjo aan de Aalsterweg

Hoeve Kortonjo aan de Aalsterweg

Eggen van de grond met het paard

Maaien van het koren met de hand

Wanneer de aardappelplanten uitgedroogd zijn en plat op het land liggen, mogen de aardappelen van het veld worden gehaald.

Op de boerderij Het binnenbrengen van het hooi

Melkenstijd aan de Barrierweg 40

Klederdracht uit Eindhoven en omgeving. Vrouwen en kinderen in klederdracht. Op de achtergrond huizen aan de noordkant van de Geldropseweg

Koeien in de weiden

Boeren en hun handel

Markt 1920

Eindhoven, Markt op marktdag

Markt 1905

Markt Eindhoven 1900

Markt rond 1935

Markt 1900

Oeroude opname van de Markt in Eindhoven 1895

Markt 1907

Aankomst boeren met hun waren op de Markt

Wilhelminaplein markt 1928

Wilhelminaplein markt 1920

Markt 1900

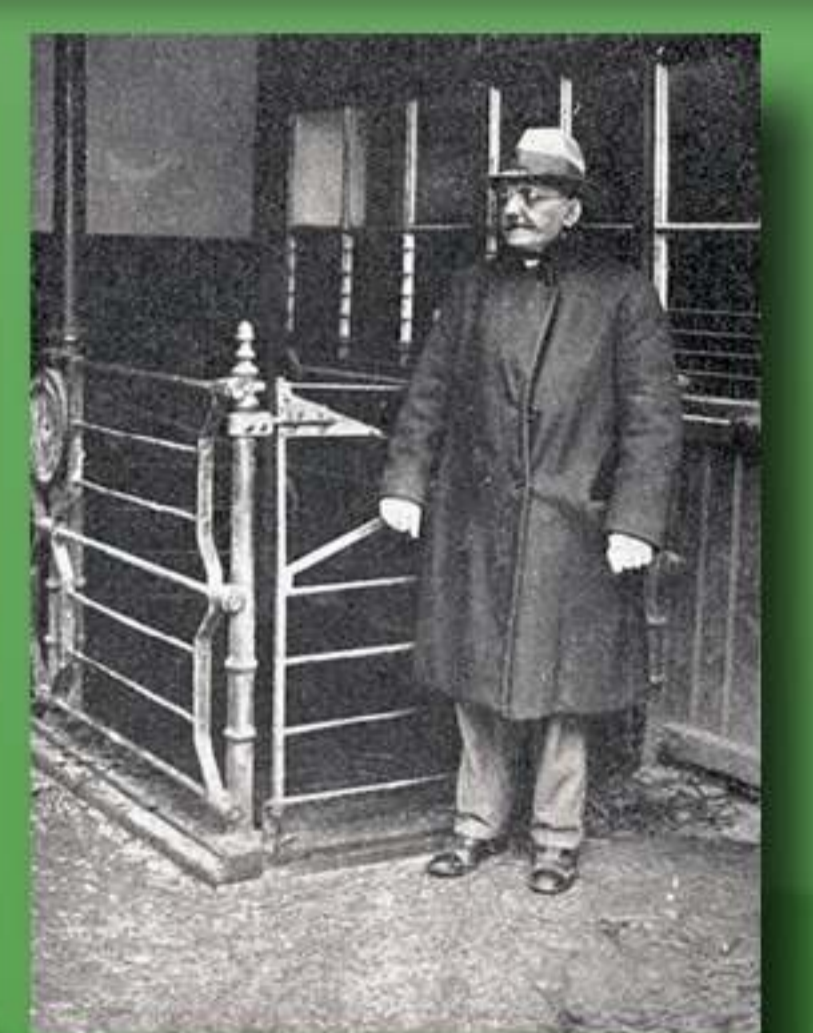
Markt Lodewijk Napoleonplein

Vishandel Wilhelminaplein markt 1930

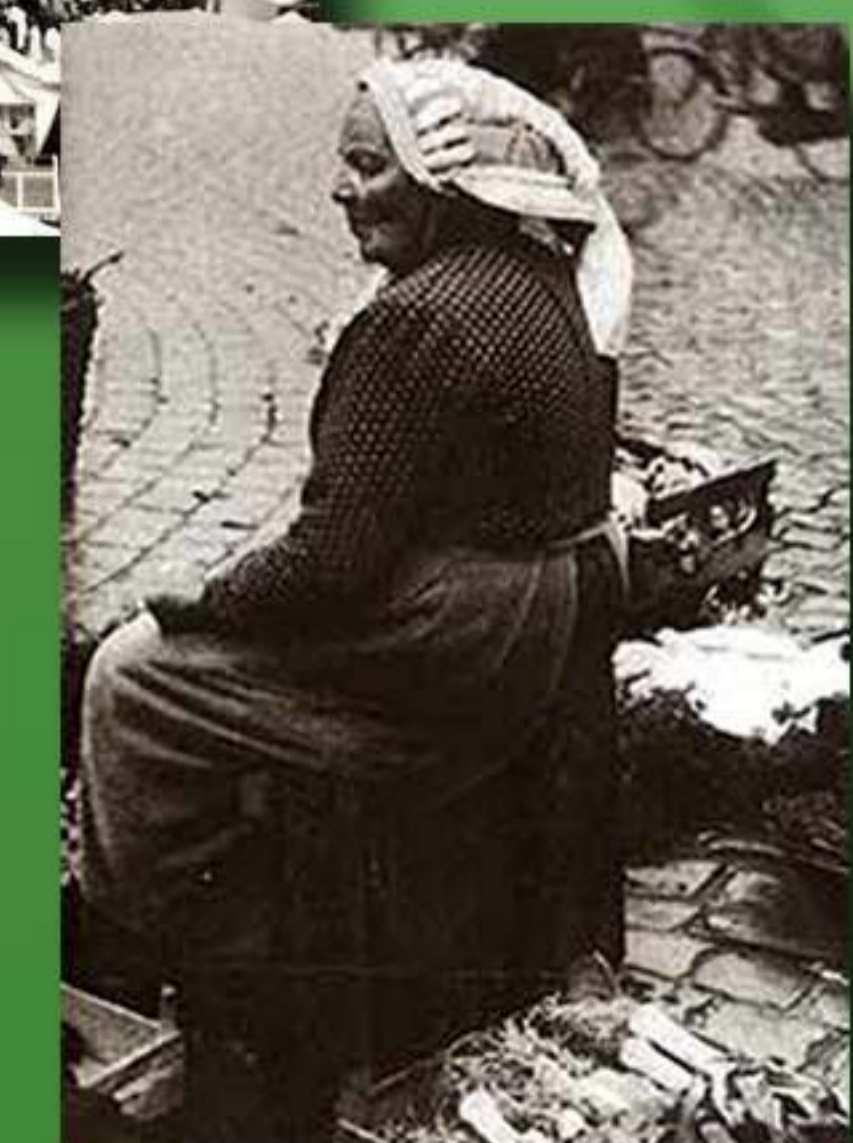
Kiepermert Wilhelminaplein 1920

Waagmeester Jan Retera 1930

Gezellig naar de mert

Prei- en witlofmarkt

Wilhelminaplein markt 1920

Rundervee Waag Paradijslaan

De veemarkt

Burgers - volksvermaak

Het Stratumse toneelgezelschap 'Oefening en Uitspanning' voert, in 1892, in de open lucht het spel 'De twee broeders' op.

Circus Alfred Schneider in 1930 op de Markt.

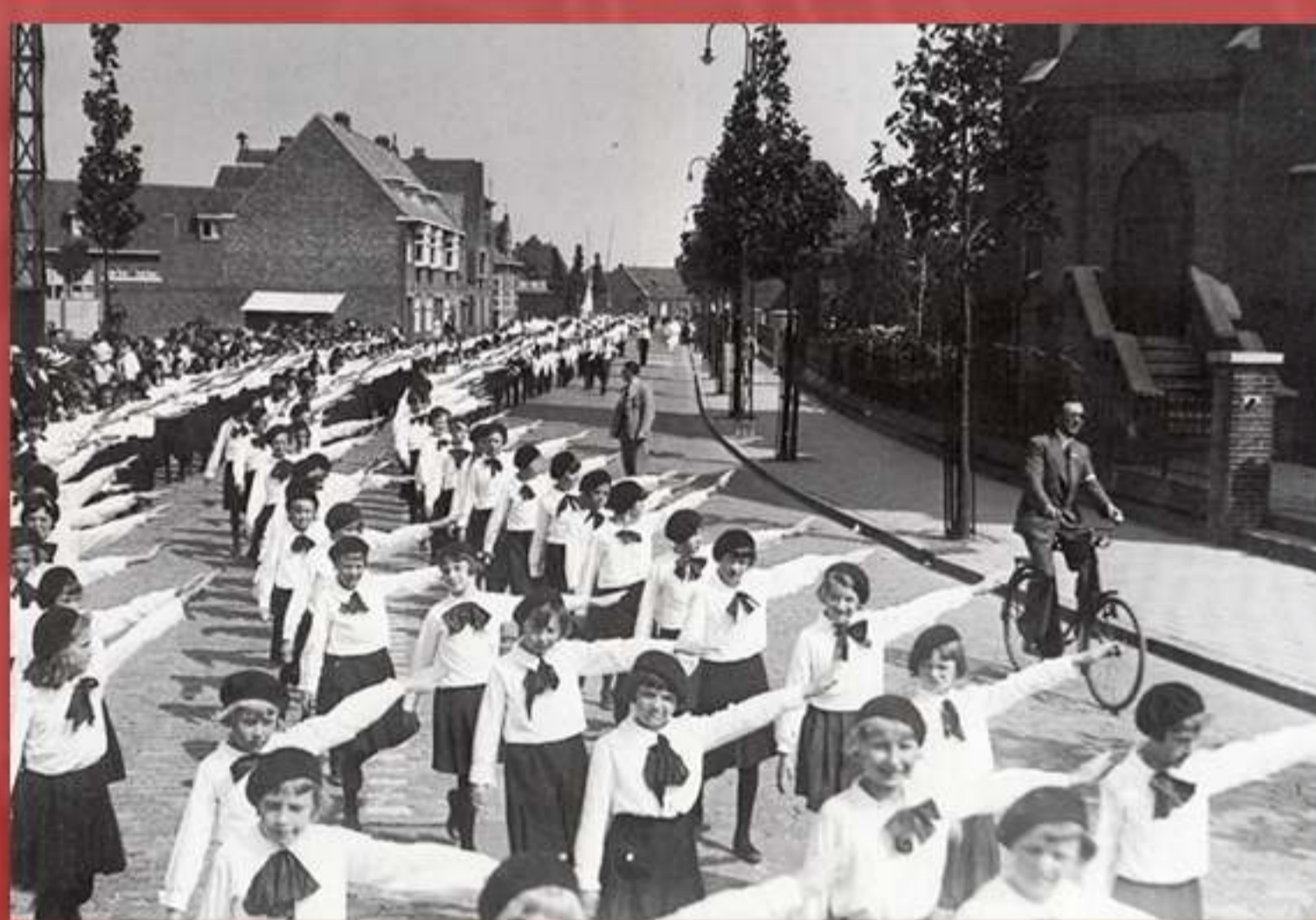

Kermis Tongelre in 1947 en 1960

Burgers en Volksvermaak

Een van de oudste vormen van volksvermaak in Eindhoven en Noord-Brabant was de kermis. Deze had een middeleeuwse oorsprong en het is aannemelijk dat dit ook het geval was voor de Eindhovense kermis. Deze werd altijd gevierd op de tweede zondag na Pinksteren, voornamelijk in de periode 1525-1630. Via een rekening uit 1614 weten we dat de weekmarkt op de dinsdag na Pinksteren bekend stond als de kermismarkt. Andere documenten laten zien dat er rond deze periode talloze "speelluyden" van buiten de stad (dus buitenlui) aanwezig waren in Eindhoven. Eindhoven heeft een roemrijke cafétraditie. Op een gegeven moment kende de stad zelfs één café op iedere 48 inwoners. De verklaring hiervoor was dat Eindhoven in de periode tussen 1600 en 1900 een belangrijk producent van bier was. De stad kende ten minste elf brouwerijen.

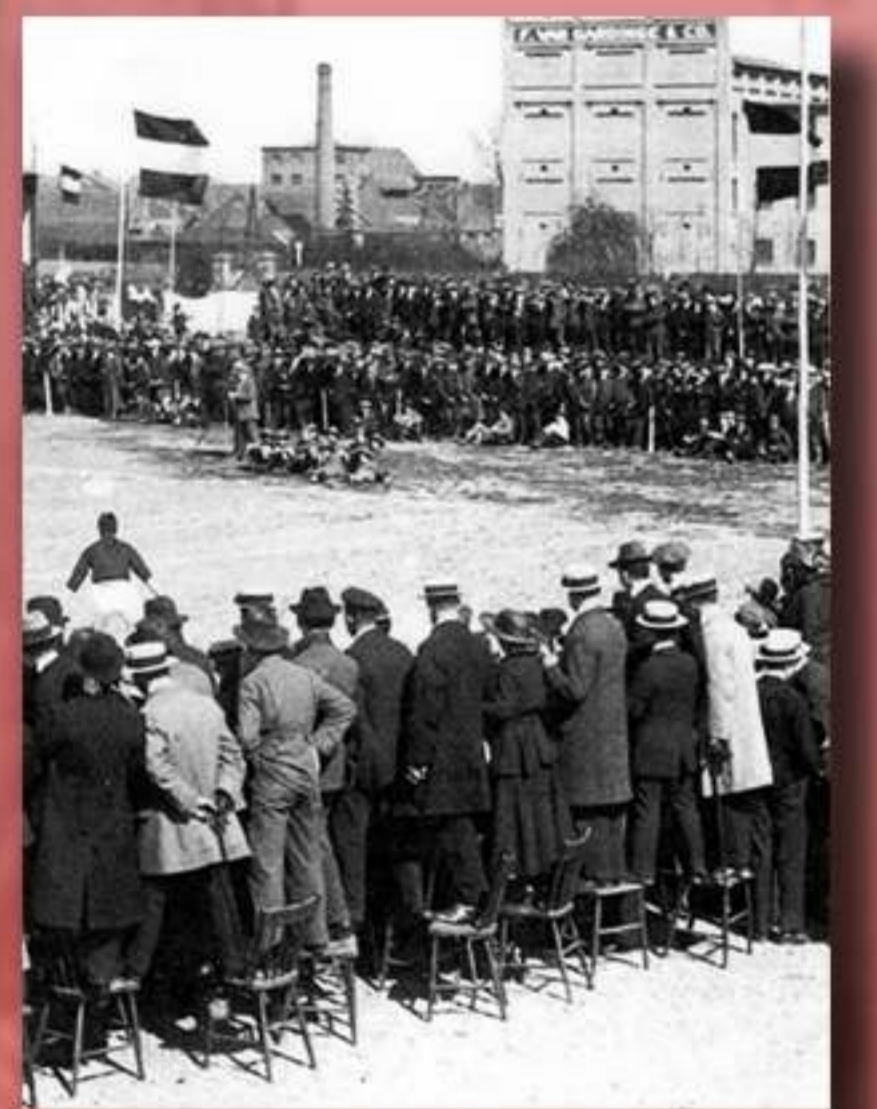
1935 Gymnastiekverenigingen lopen op de Strijpsestraat richting sportpark Botenlaan.

Koninginnedag 1907.

Dansende meisjes bij Philips Harmonie tijdens de onafhankelijkheidsfeesten 1913.

Zo keken ze in die tijd naar het voetballen in het PSV stadion

1949. Kappersconcoors dat steevast werd gehouden in Hotel Stad Rotterdam op de Markt.

Circus Renz is in de stad.

1968 Carnavalsoptocht op Geldropseweg

1971 Carnavalsoptocht op hoek Kerkstraat/Wal.

Popfestival bij de Bunker beginjaren 70.

Midzomernachtspektakel 1978

Park Hilaria

PSV voetbal anno 2017

Burgers - handel

1900 - C.J. van Dijk-Ballings aan de Nieuwstraat

Burgers - handel

Door de jaren heen hebben de Eindhovense burgers zich in veel verschillende bedrijfstakken ontwikkeld tot goede handelslieden.

Handelaren op de Markt rond 1900

Shell benzinedepot De Haan aan de Kerkstraat in 1924

1926 - Adriana van Beek in haar winkel aan de Hoogstraat 294 in Gestel

1930 - Druk handelsverkeer op het Wilhelminaplein

Drukte op een marktdag in 1928 op de Markt in Eindhoven

1929 - Jac van Meurs ventte met de bakfiets zijn in ijs gelegde vis

1950 - Ijsgeman op de kermis Woenselse Markt

1950 - In de Bezemstraat lag de opslag van het zwarte goud. Vandaar werden veel Etos-klianten bevoorrad met cokes, eierkolen en dergelijke.

1935 - Bloemist Henk van Loon met zijn bakfiets aan de Kloosterdreef

1950 - vrachtwagen van Oudpapierhandel J. Steenbeek

1955 - Petroleumhandel "De Automaat" van G. Verberk aan de Aalsterweg 187. V.l.n.r. Pa Verberk, zijn zoon Jo en Frans Roos.

1960 - Motorhandel Piet Boogers aan de Boschdijk 141

1967 - Groenteboer Rinus Rooijackers uit de Pastoriestraat

1985 - Weekmarkt in de Nieuwstraat

1994 - Weekmarkt op parkeerplaats aan de Vestdijk

2015 - Weekmarkt op het 18-Septemberplein

Burgers - wonen

Het kasteel van Eindhoven, gebouwd rond 1420.

Burgers - wonen

Eindhoven is door de jaren heen gegroeid van enkele boerderijen rond het kasteel van Eindhoven tot een metropool met flats en torenhoge woongebouwen.

Op 7 mei 1910 verleende burgemeester J. Vogels van Strijp een bouwvergunning voor deze werkliedenwoningen met huren van fl. 2,50 tot fl. 2,70 per week (leidingwater inbegrepen). Voor arbeiderswoningen van fl. 2,00 per week was in Strijp geen plaats.

Plekhoef, een verdwenen wijk.

Oude Toren in Woensel, met rechts de O.L. Vrouwekerk

De Kaalhoef aan de Abbevillelaan met bewoner Willeke Faassen

1914 Johannastraat in het Strijpse Philipsdorp.

De arbeiderswoningbouw aan de Wingerdlaan in Philipsdorp startte in 1917

Aanleg Kennedylaan begin jaren 70

Het Witte Dorp

Aanleg van de Achtse Barrier in 1983

De Regent en flats aan de Willemstraat

Nieuwe woningen aan de Violierstraat

Vesteditoren en flats Mignot & de Blockplein

Flats Stationsweg en Studenthotel

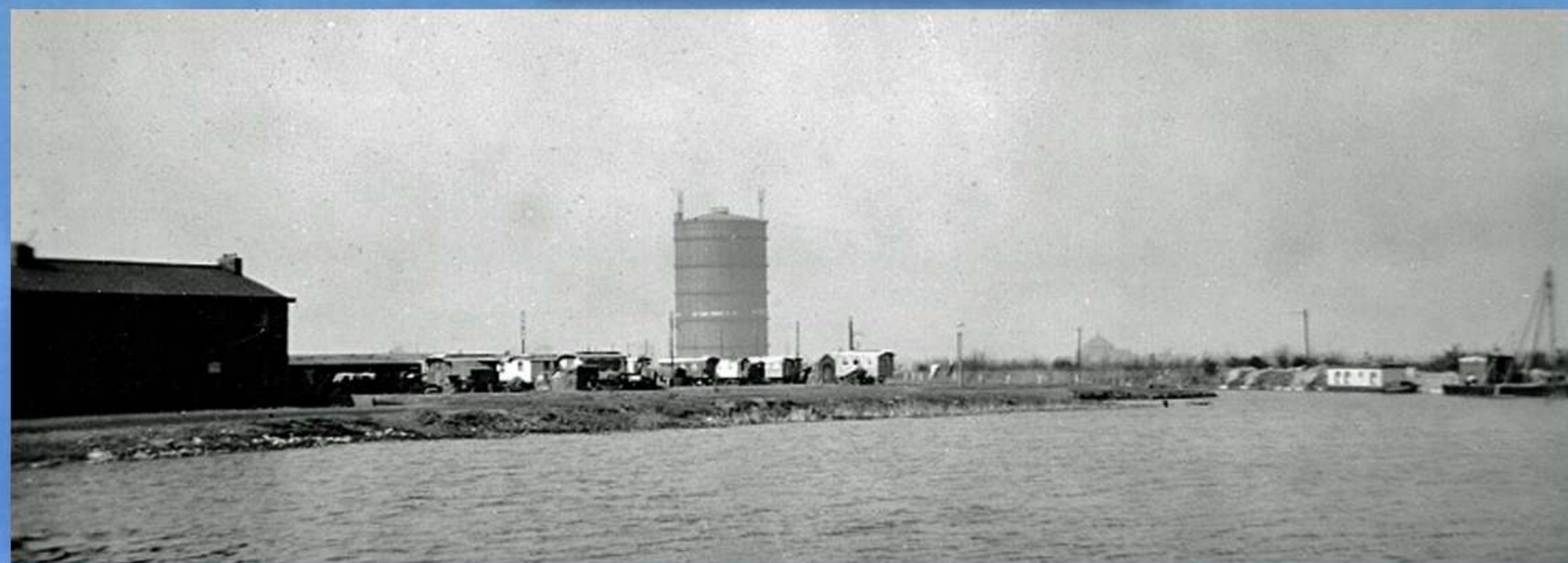
Buitenlui

Een tweetal foto's gevonden in de Eindhovensche Illustratie, 1930.

Woonwagenkamp Zwaaiikom

Zicht op het kamp bij de verbreding van het kanaal, genomen vanaf de Geldropse kant naar de richting van de gashouder.

Woonwagenkamp Doolplein is in 1952 ingericht. Toen begon het met 56 standplaatsen. Er moeten toen zo'n 100 woonwagens gestaan hebben. In 1980 wilde de gemeente in plaats van één groot kamp overgaan naar dertien verspreide kleine kampen. Doolplein werd geruimd.

Woonwagenlocatie Beekstraat nabij de Generaal de Gaullelaan.

Een woonwagenbewoner is iemand die behoort tot de groep van ongeveer 30.000 mensen in Nederland die in woonwagens of stacaravans wonen in speciale centra of woonwagenkampen. Soms wordt gedacht dat woonwagenbewoners zigeuners zijn. Dit is onjuist. Woonwagenbewoners zijn meestal van Nederlandse oorsprong en stammen voor een gedeelte af van keuterboeren, landarbeiders en turfstekers, die rond 1850 door verscheidene oorzaken niet meer aan de kost kwamen en daarom van plaats naar plaats begonnen te trekken, in de hoop hier en daar wat te kunnen verdienen en eventueel een baan te kunnen krijgen. Typische beroepen van woonwagenbewoners waren of zijn: ketellapper, stoelenmatter, bezembinder, kramer, muzikant, en scharenslijper, en heden ten dage kermisexploitant, oudijzerhandelaar of autohandelaar.

In de 19e eeuw was er geen landelijke regeling voor woonwagenbewoners. Iedere gemeente kon zijn eigen beleid bepalen, dat er vaak op gericht was ze zo snel mogelijk weer de gemeente uit te werken. In de Woonwagenwet 1918 werden eisen gesteld aan de woonwagens en diens bewoners.

In 1968 verbood in Nederland de Rijksoverheid het rondtrekken en dwong de woonwagenbewoners in grote centra te gaan wonen (Woonwagenwet 1968). Deze centra lagen op afgelegen plaatsen, weg van de bewoonde wereld. Hier wonen zij in sommige gevallen nog steeds. In de afgelopen decennia zijn er in veel gemeenten kleine kampen aangelegd en de meeste grote centra zijn inmiddels gesloten.

Kamp Joost de Mompertstraat, 1977.

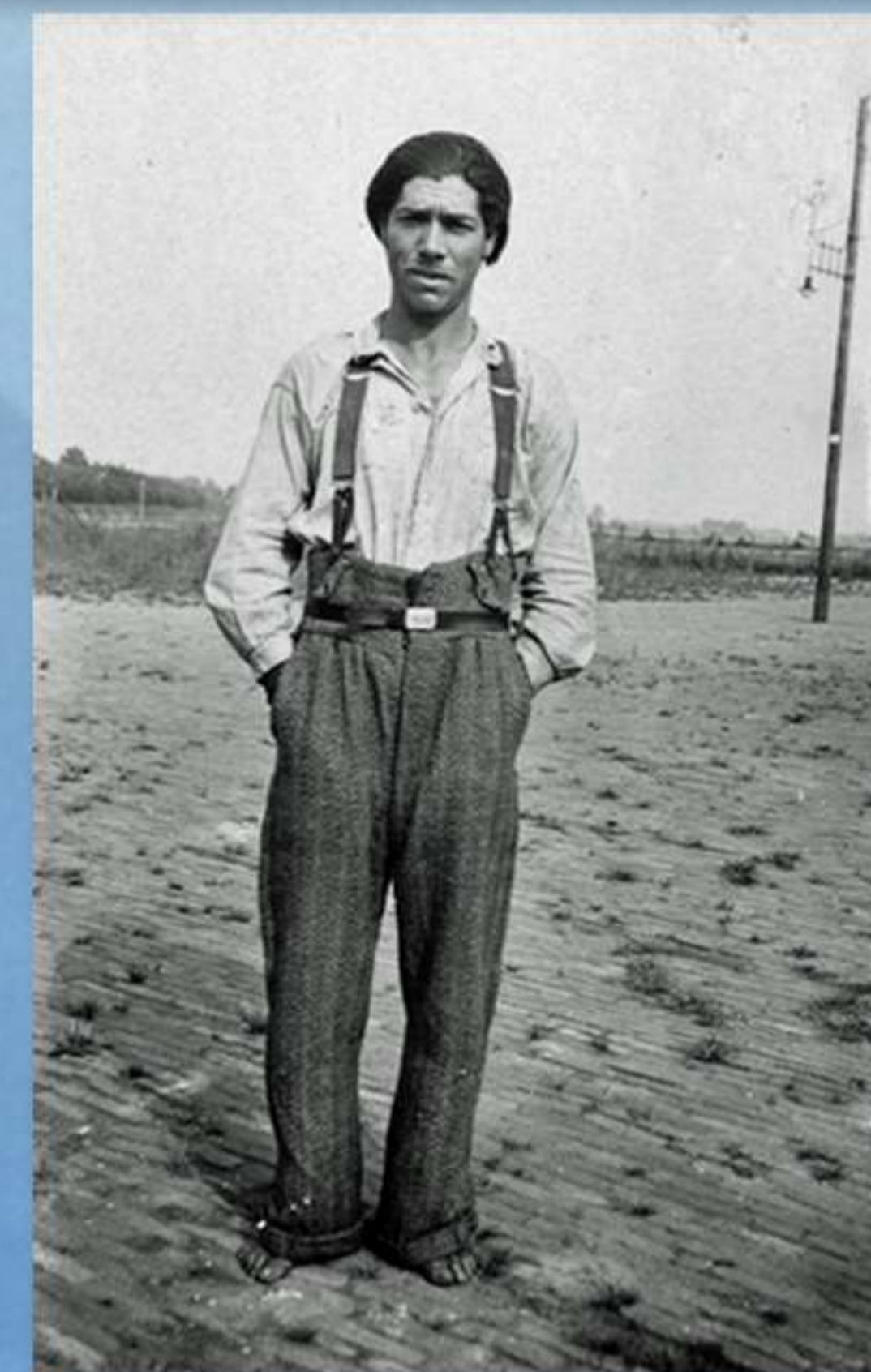
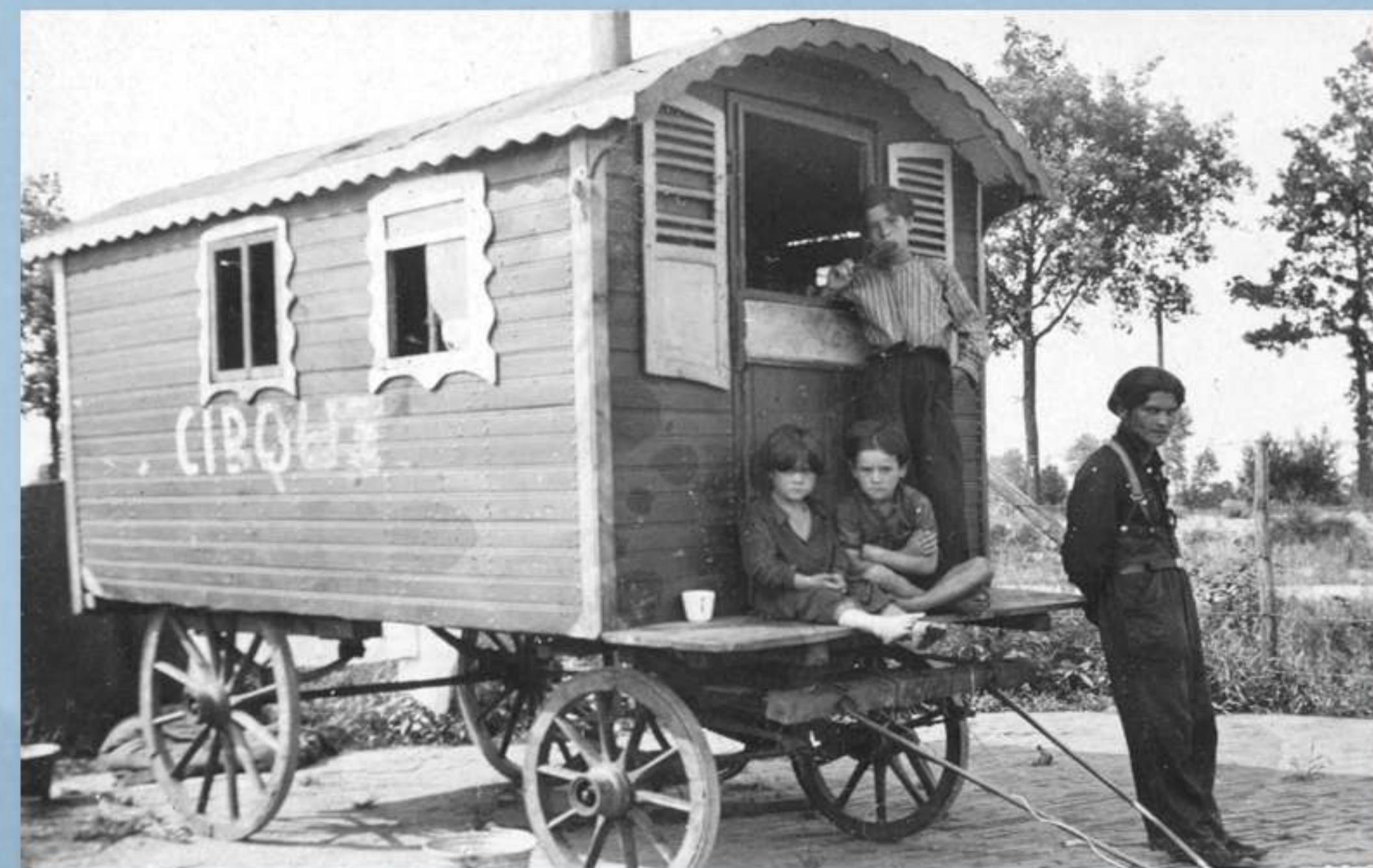
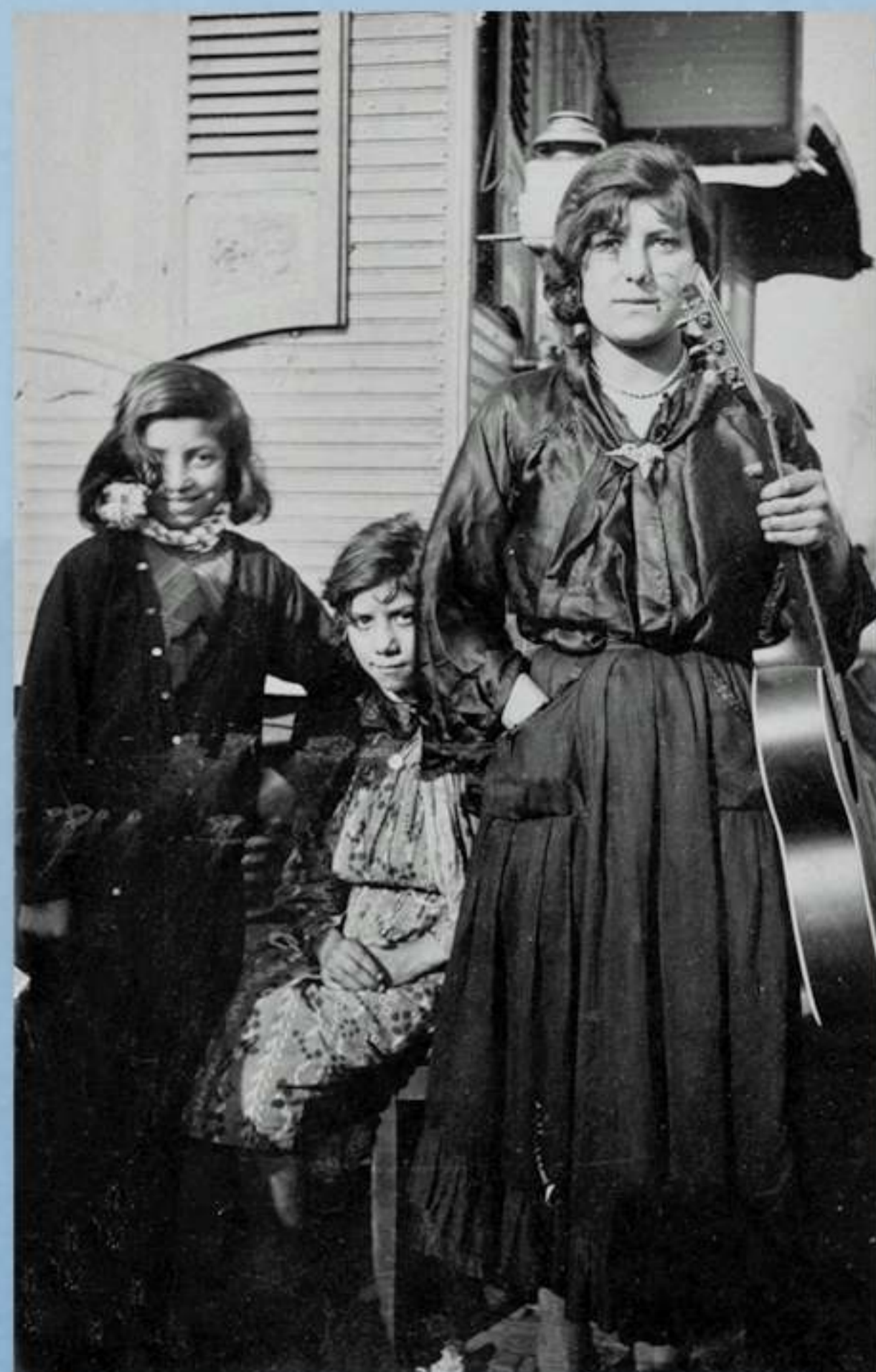

Op het Doolplein was er op een gegeven moment zo weinig plaats dat er een woonwagen pal voor het kantoor van de beheerder van het kamp kwam te staan.

Op deze foto zien we het ontruimde kamp. Alleen een grote hoeveelheid oude auto's en schroot resten. Aan de bovenzijde zien we nog het tijdelijke overgangskamp aan de Joost de Mompertstraat.

De reizigers

"Het zijn waarschijnlijk de 'onverwoestbare' huizen van de Zwaaijkomstraat op de achtergrond. De vorm van het dak en oriëntatie van de huizen stemmen beslist overeen, gelegen in de Poeijers. Gedateerd op circa 1932, het jaar dat het kamp in gebruik werd genomen."

"Alleen al aan de manier waarop ze hun instrumenten vasthouden, hoor je dat ze nummers speelden van Stephane Grappelli en Django Reinhardt, dertigerjaren-muziek van de zogenaamde Hot Club de France, gypsymusic, die velen ook kennen van het Rosenberg Trio."

Deze prachtige foto's zijn afkomstig uit het archief van parochie Tivoli. Het commentaar komt van twee van onze trouwe bezoekers!

Zigeuners (ook wel "Roma" en "Sinti" genoemd) zijn mensen die oorspronkelijk uit India en Iran komen. De meeste zigeuners wonen in Hongarije, Roemenië en de Balkanlanden.

De rondtrekkende mens

De scharensleep aan het werk.

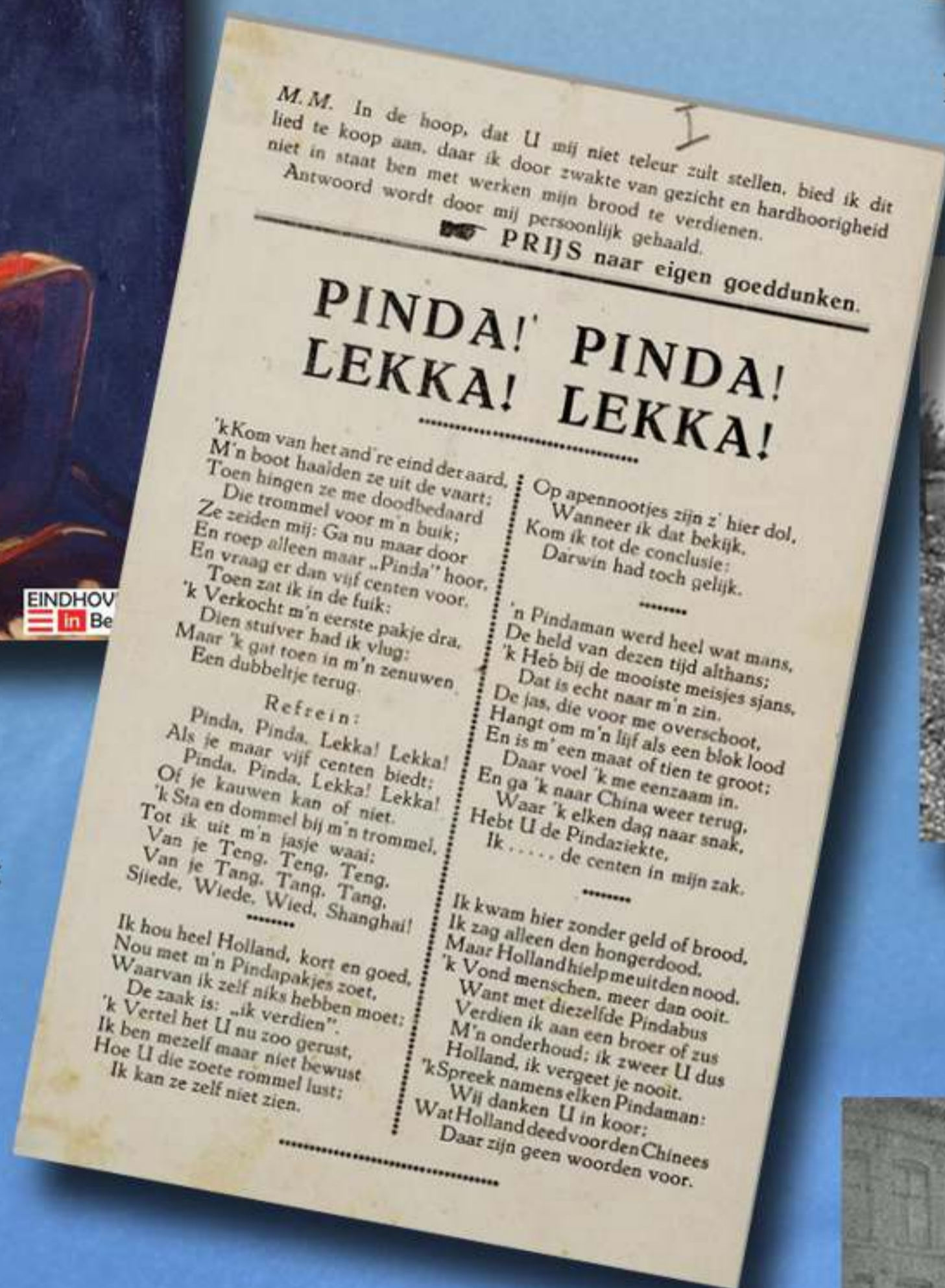
Een glaasje water voor de marskramer.

Hij kwam vroeger langs alle deuren
Om met al zijn spullen te leuren
Een mand of een teil
Een borstel of dweil
Die had hij in allerlei kleuren

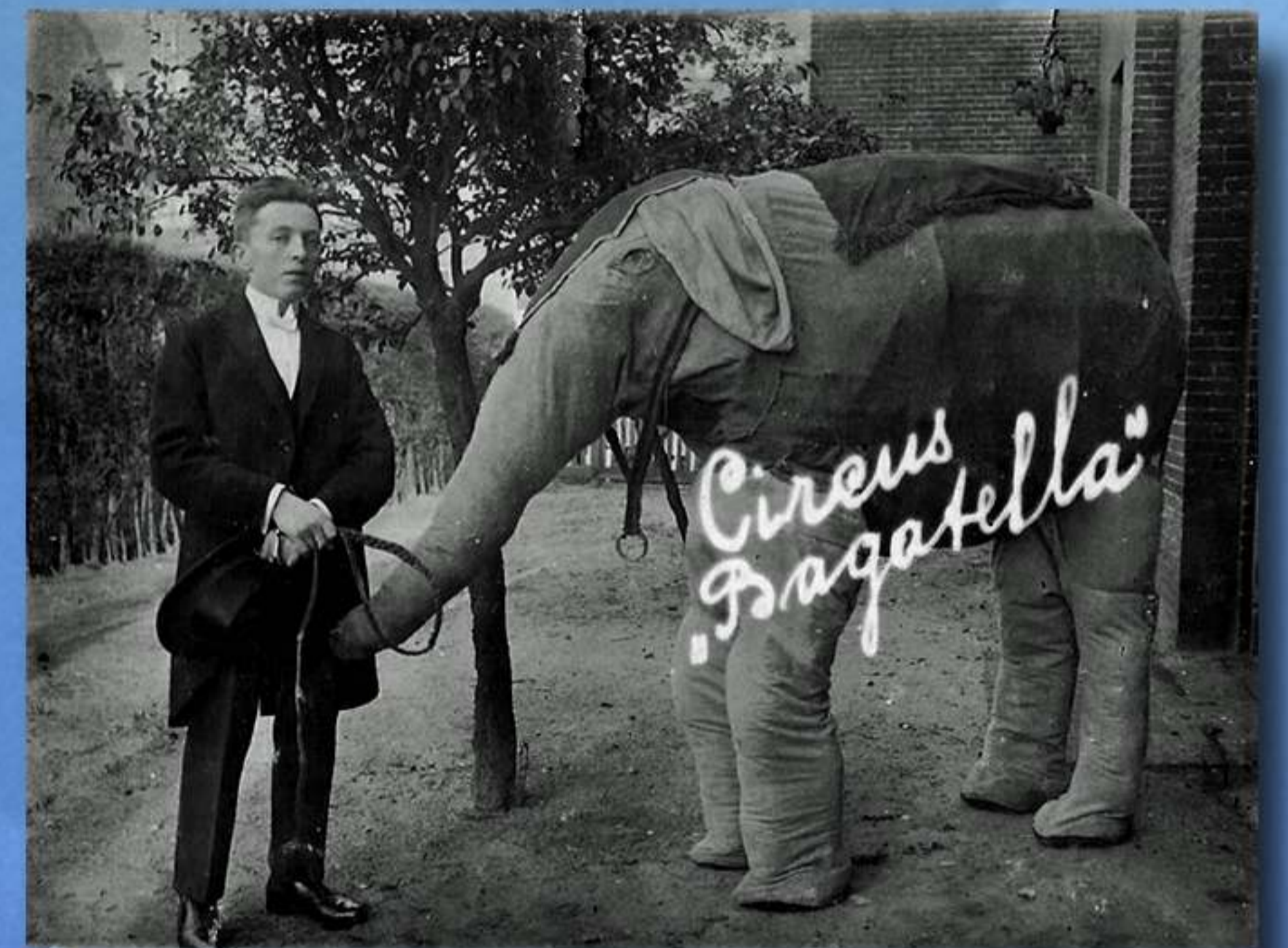
Deze Chinees stond op de hoek van de Rechtestraat-Vrijstraat bij V&D. Het schilderij van het pindamanneke dateert ongeveer uit de periode 1930-1935 en is van de hand van Joh. Meijer.

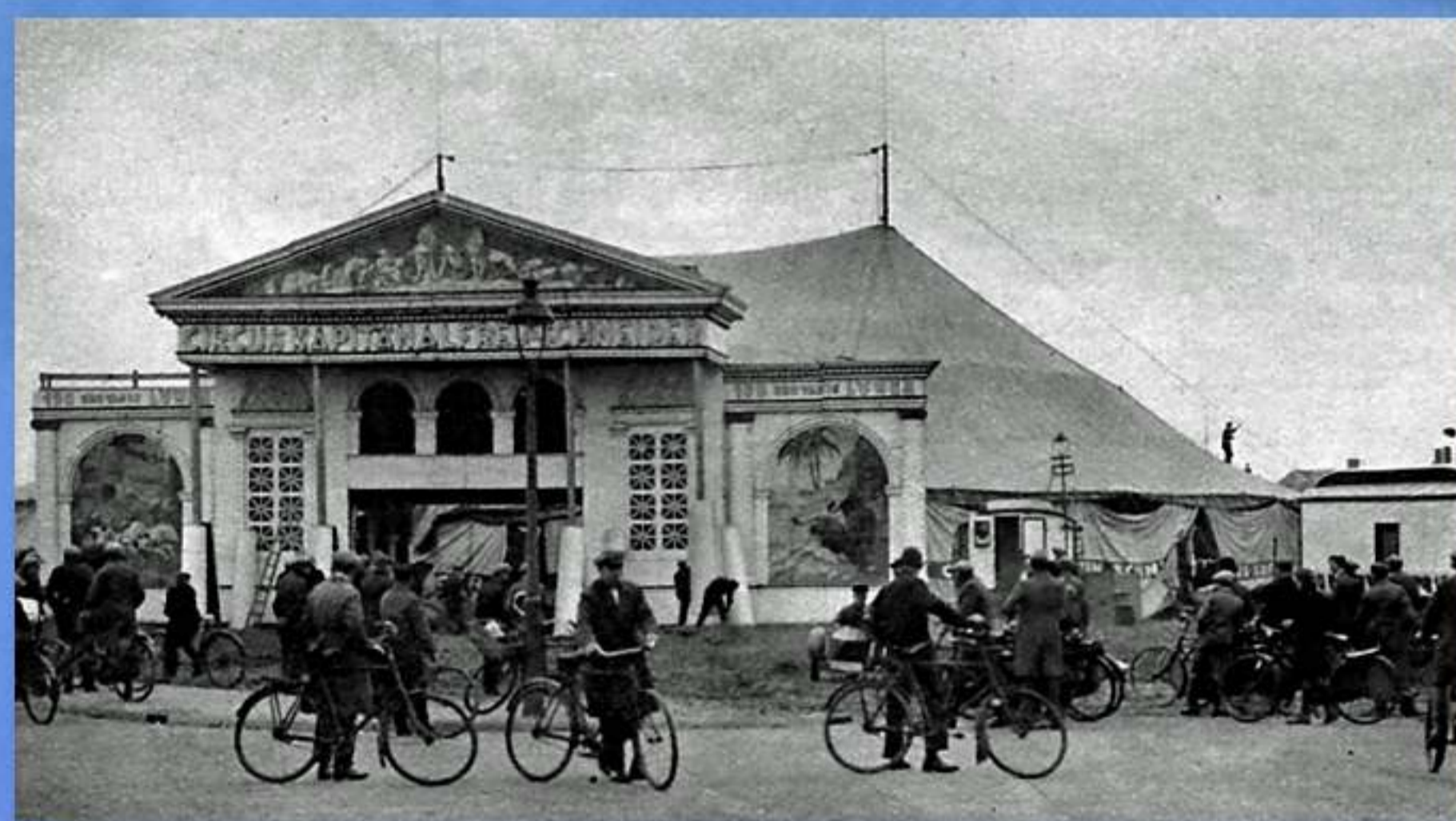
Een marskramer had altijd genoeg bekijks.

Twee vertegenwoordigers vergelijken hier hun waren!

1928, Circus Bagatella, A.N.Pas (Antoon) is circusdirecteur met Jumbo. Wie er in de olifant zitten, is onbekend.

Het grote circus Schneider, met zijn reuzen-attracties en honderd Quo Vadis-leeuwen, sloeg zijn tenten op te Eindhoven in 1930.

De grote belangstelling in de voorstelling op de 8 meter hoge fiets, op de markt gegeven door artiesten van het circus Alfred Schneider. Het publiek kruipt zelfs onder de auto door.

Circus Krone, 9 september 1985 op het veld waar later de wijk Woenselse Watermolen is gebouwd.

Deze parade is van het "Rennbahn-Circus Franz Althoff", dat 1953 en 1955 ook in Nederland reisde. In de 60-er jaren was Franz Althoff niet meer in Nederland en in 1968 legde hij zijn bedrijf stil.

Circus Sarrasani, 1937.

Circus Renz kwam ook in 2005 weer naar de stad. Ook nu weer op de terreinen bij de Karpendonkse Plas.

Kindercircus SimSalaBim. Door de vele optredens werden ze steeds bekender. Als gevolg daarvan kwamen de artiesten niet meer alleen uit Prinsejagt, maar uit de hele omgeving van Eindhoven.

Kindercircus bij de fam. Coolen, Ploegstraat 16, werd regelmatig "circus" gespeeld. Het publiek zat hier in de tent. De artiesten, u ziet ze hier rechts, speelden op het kleed op de voorgrond. De twee Hornemann-kinderen, de twee bovenste in de tent, zijn omdat ze jood waren door de Duitsers opgepakt en zijn in een concentratiekamp vermoord.

Nieuwe burgers

De N.V. PHILIPS' Gloeilampenfabrieken te EINDHOVEN

VRAAGT

GROOTE GEZINNEN

om over enkele maanden op hare fabrieken geplaatst te worden.

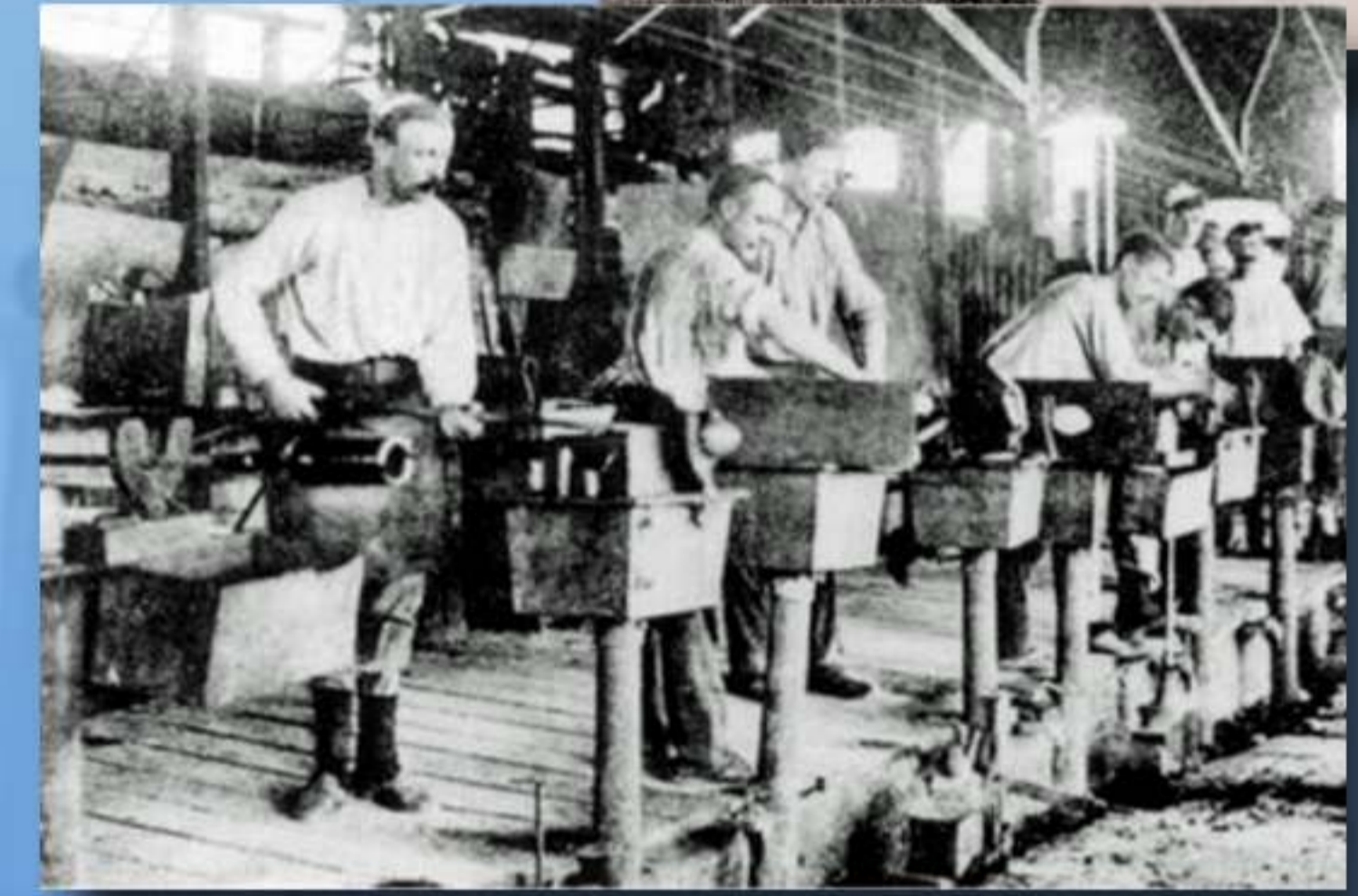
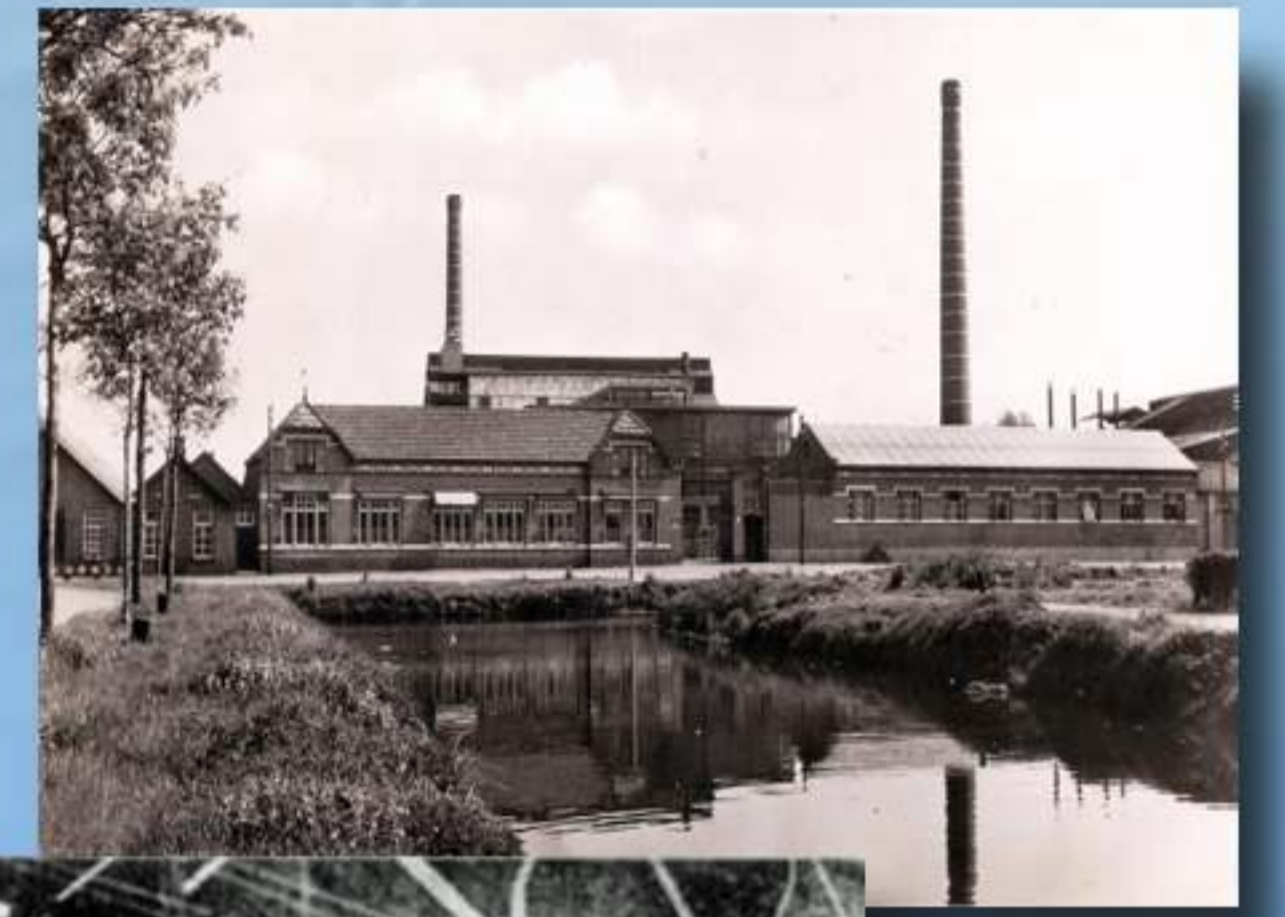
Allereerst komen in aanmerking gezinnen met ten minste 4 dochters, waarvan 3 van 13 jaar en ouder.

Zeere goede woningen beschikbaar, ook boerderijtjes met $\pm \frac{1}{2}$ H.A. goeden grond.

Goede loonen, gratis overtocht.

Nadere inlichtingen te verkrijgen bij de Directeuren van de Arbeidsbeurzen te Utrecht, Nijmegen, Arnhem en Apeldoorn en de plaatselijke correspondenten der Arbeidsbemiddeling.

Spedige aanmelding gewenscht.

De glasblazers uit Drenthe werden daar weggelokt door Philips om in Eindhoven te komen werken. Dat werd gedaan door een premie te geven van 13 weksalarissen. De eerste 2 weken kwamen ze op proef. Als ze werden aangenomen, kregen ze een huis in Eindhoven. De verblijfskosten en inrichtingskosten voor het huis kon worden betaald van de premie.

De woonbuurt Drents Dorp werd in de jaren 1925-1930 gebouwd. De naam houdt verband met het grote aantal arbeidskrachten uit Drenthe dat de N.V. Philips had aangetrokken. Maar er woonden hier ook veel Groningers, glasblazers uit midden en oost Europa en verder Philips-mensen uit alle provincies inclusief autochtone Eindhovenaren.

Vanaf 1919 waren er al verscheidene kleine groepen glasblazers uit Nieuw-Buinen, gemeente Borger, naar Eindhoven gegaan om bij Philips in de glasblazerij te gaan werken.

Vanuit Drente, waar tussen de oorlogen grote werkloosheid heerste, kwamen veelal erg kinderrijke gezinnen naar Eindhoven. Kreugelstraat/Zwaanstraat.

PHILIPS GLOEILAMPENFABRIEKEN EINDHOVEN

← NIEUWE FABRIEK → → BESTAANDE FABRIEKEN →

AANTAL NEDERLANDSCHE ARBEIDERS-STEREN 6000

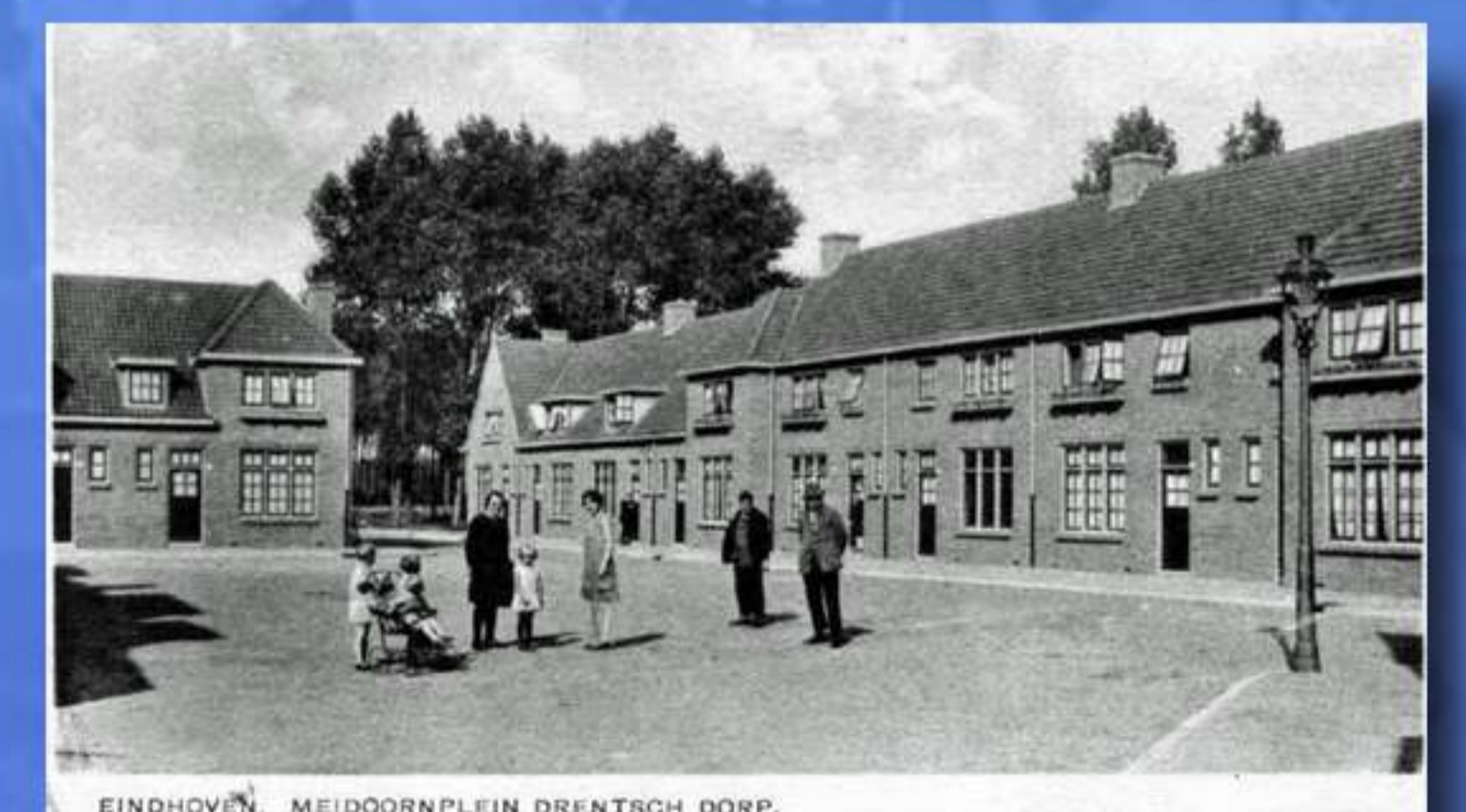
NIEUWE FABRIEK IN AANBOUW, RUIMTE BIJDEND VOOR 2000 WERKLIJEDEN

AANTAL ARBEIDERSWONINGEN 900

IN AANBOUW: ARBEIDERSWONINGEN 250, GLASBLIJSTWONINGEN 50

De glasblazers, 1938.

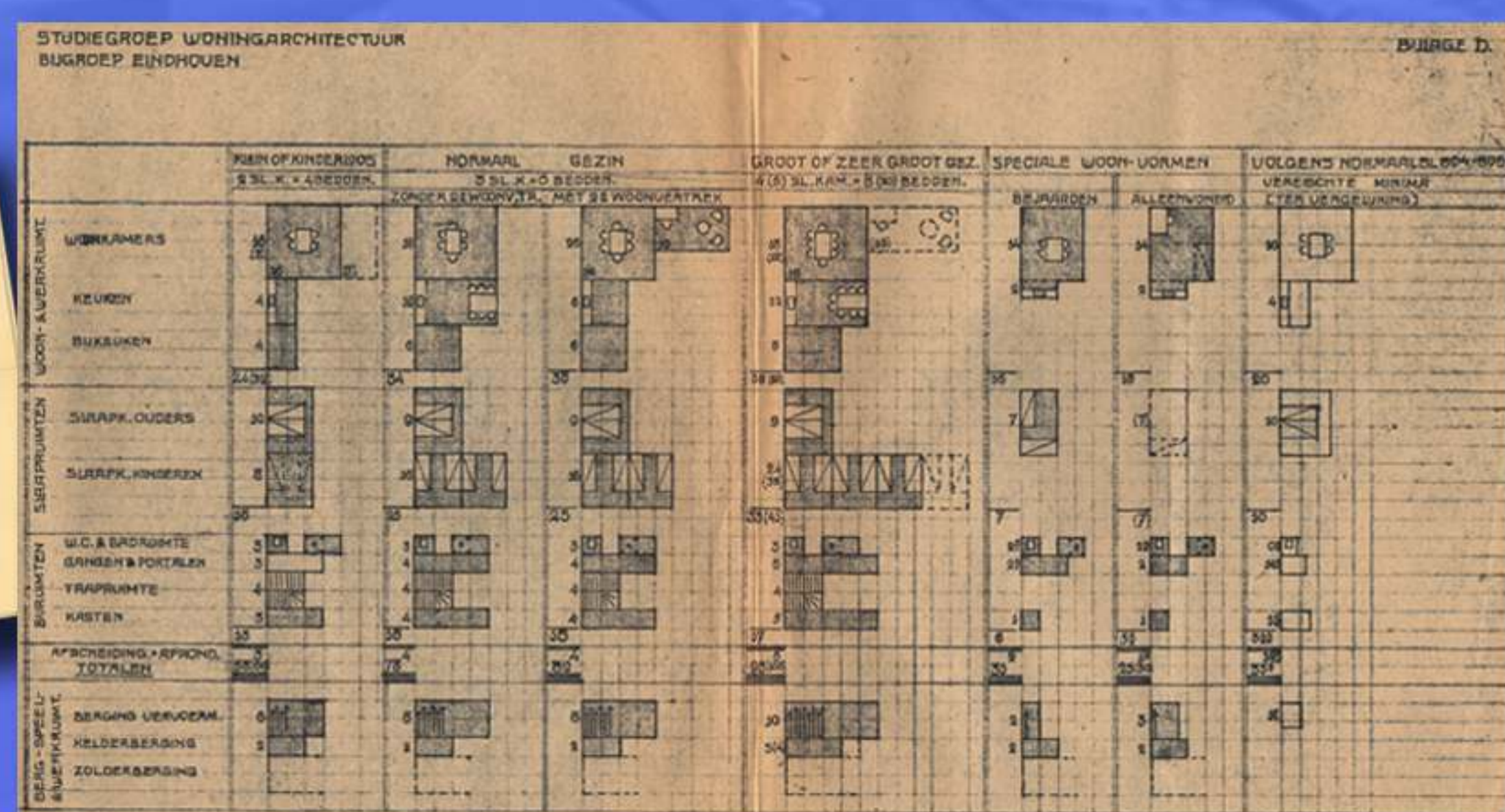
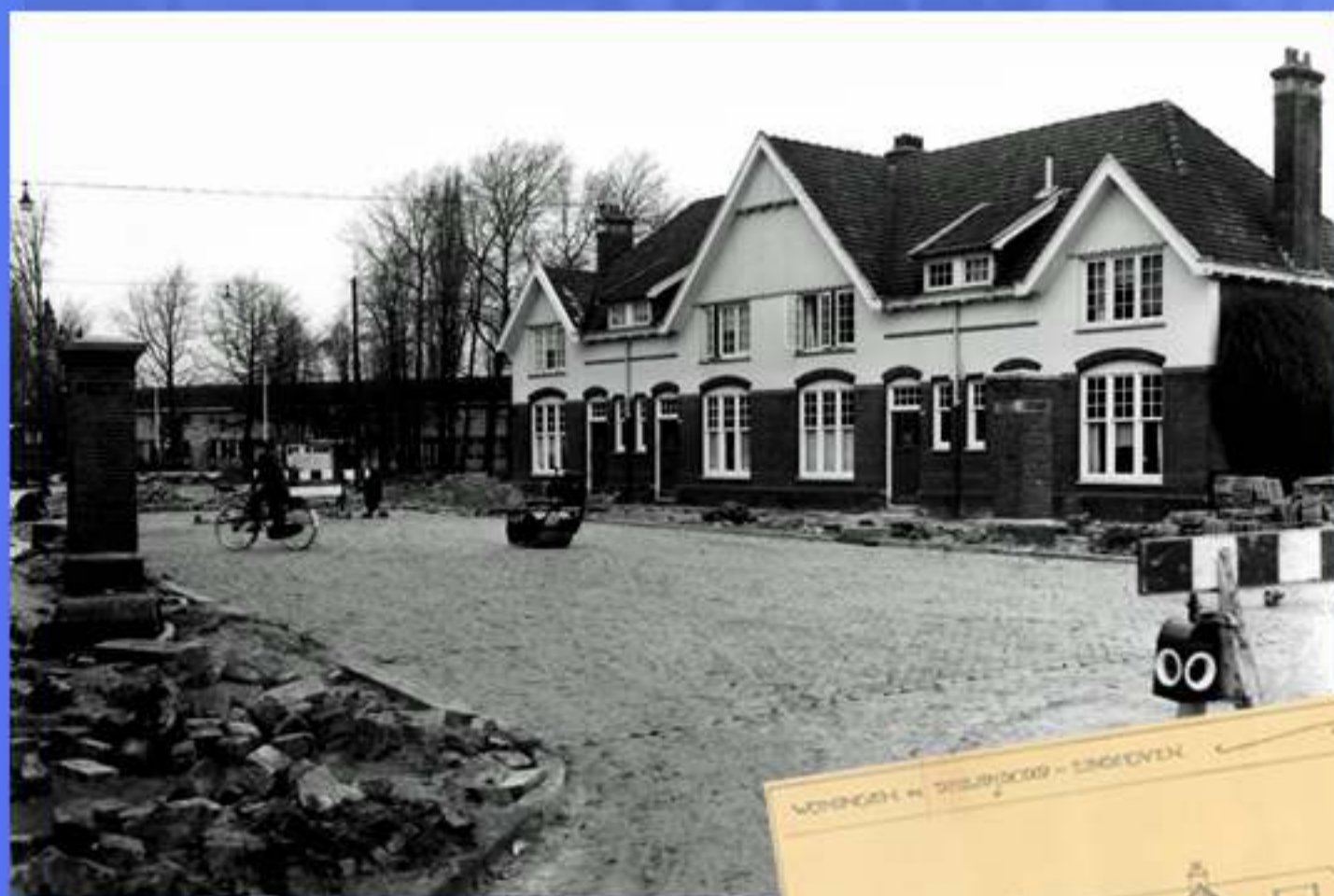

In een wervingscampagne laat Philips het niet na, te wijzen op de zorg die het bedrijf besteedt aan de huisvesting voor zowel arbeiders als beambten.

Tussen beide wereldoorlogen had Philips regelmatig personeelsgebrek. Voor de nieuwe burgers werden bijvoorbeeld Philipsdorp en Drents Dorp gebouwd.

Veel bewoners zijn honkvast: de kinderen van de eerste bewoners nemen soms ook de huur van de woning over, zodat er tot aan de eeuwwisseling oorspronkelijke Drents Dorpers blijven wonen.

1900

Glasblazerij Nat.Lab.

1916

Foto gebruikt voor het werven van personeel in 1927.

Gastarbeiders

Frits Philips met een aantal Spaanse arbeiders bij de opening van woonoord 'El Prado' in Eindhoven in 1966 (coll. Philips Company Archives).

Het Spaanse woonoord El Prado lag op de plaats waar nu de kantoorpanden van Goovers etc. staan. Vanuit het park was het kamp niet zichtbaar omdat eerst nog het afwateringskanaal kwam, dan de moestuinen en dan de Gender met daarachter het kamp, 1976.

Foto uit 1966 van de familie Gutiérrez Prieto afkomstig uit het dorp Galisteo in Extremadura. Het was het eerste gezin dat voltallig naar de regio Eindhoven migreerde (coll. Philips Company Archives.)

Philips in Eindhoven kampte begin jaren 1960 met een nijpend tekort aan arbeidskrachten. De arbeidsmarkt in Zuidoost-Brabant was uitgeput en men ging op zoek naar gastarbeiders die een tijdelijke oplossing konden bieden. Om de administratieve en praktische problemen binnen de perken te houden, werd gekozen voor werving in één land: Spanje. Frits Philips bepaalde dat zelf in de zomer van 1962. In de volgende jaren haalde Philips een paar duizend Spanjaarden naar de regio Eindhoven, waar ze de eerste gastarbeiders waren en bovendien tot in de jaren zeventig de grootste groep nieuwkomers vormden.

Inzegening van El Prado.

Van
Mr. Frits Philips
Eindhoven

Zaargeleerde Heer:

IK ben een Spanjaarder die goed nederlands taal kan nog niet te schrijven. Voor dit was lief en ook voor schrikzaam te gebruiken, verzoekt IK u nederig excuus. IK liver zedoo, omdat ben ik een Philips-a beider en men kan een vleisheid bijten.

Het is, dat IK heb in de Groot Eindhovense Grant gelezen het vandaal daad, tegen standheid van uw kon- vergelijkt vader. Wegens deze omstandigheid voel me IK ge droegen u te schrijven en de hartelijke mit uw smart wil ik zigt, want ben ik vast zeker dat ook de rijk en machtige minse een haat en rechten hebben aan uw familiehoofde te ge volken, vooral en indien zij overdele zijn.

IK wil wel denken dat alle minse, de nederlands minse, die IK vind als de spanjaard, in gemaal, altijd goed zeuden de belediging vesten verhareren.

Kunt u de overheid hebben dat mijne eenvoudige medelijden deestle is als de mistabouise Hartelijke groeten en tot uw dienst
Een spanjaard.

Philips 75 jaar.

De kantine van de Picus in de zeventiger jaren. Veel Turkse gastarbeiders woonden toen op het Picus-terrein.

Het Turks kinderfeest, dat elk jaar op 23 april gevierd wordt op de basisschool Fellenoord, werd destijds gevierd in de oude gymzaal aan de Houtstraat. Dit kinderfeest werd in 1979 door UNESCO vastgesteld, 1983.

Philips bood een enorme werkgelegenheid, niet alleen in Eindhoven, maar ook in België. Zeker de helft van deze bussen waren van "concessionaires" die Philips werknemers vanuit Belgisch Brabant en Limburg naar Eindhoven brachten.

DAF AA-B oplegger is uit 1946 en de eerste eigenaar was PHILIPS.

In de jaren '60 had Philips een chronisch tekort aan personeel en ging daarom mensen uit o.a. België halen. Hierdoor ontstond het werkwoord 'Vipren' onder de buschauffeurs: 'morgen moet ik nog wa vipren na m'n werk'. VIPRE: Vervoer Industrieel Personeel Regio Eindhoven, 1959.

In de 70-er jaren stond de Beukenlaan dagelijks vol met DAF-bussen (Vipre-bussen) die het Philips-personeel van en naar de Philipsfabrieken brachten.

De expats

Het pand van Vermeulen-Ansems aan de Vestdijk, van oorsprong een fabriek waarvan de voorgevel geheel uit stenen gemetseld was, in 1944 door een bombardement verloren gegaan.

De verpleegsterflat boven garage Van der Meulen-Ansems aan de Vestdijk is gekraakt, 1980.

The Hub Eindhoven for Expats
Where Internationals feel @ home!
Formerly known as Eindhoven Expats Meeting

Een plek die zich als doel stelt Eindhovense internationals onderweg te helpen in hun nieuwe stad. De Hub wil Eindhoven tegelijkertijd op de kaart zetten als dé topbestemming voor expats en hun gezinnen.

De schildering op een muur van de oude luciferfabriek aan de Vestdijk dateert van 1929.

Fietstocht door Eindhoven voor nieuwe inwoners van de stad.

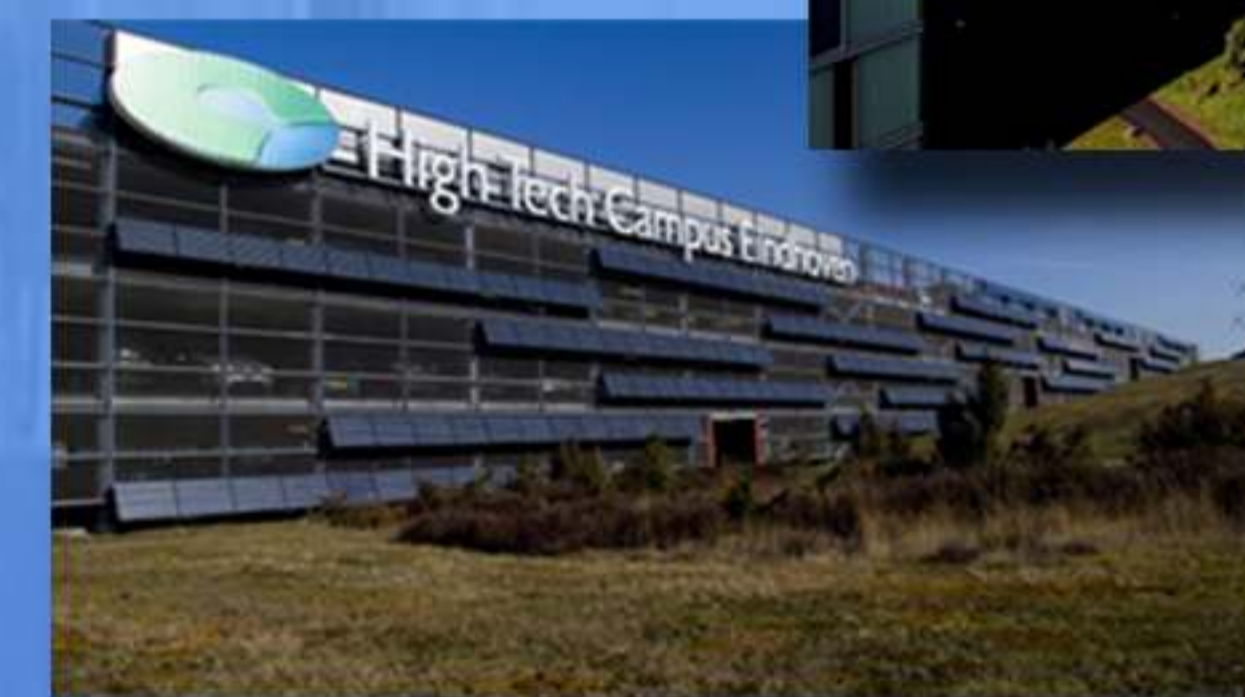
Hoeve Velddoorn. In 1958 is de familie Van Acht vertrokken omdat Philips de grond nodig had voor de bouw van het Nat Lab Waalre.

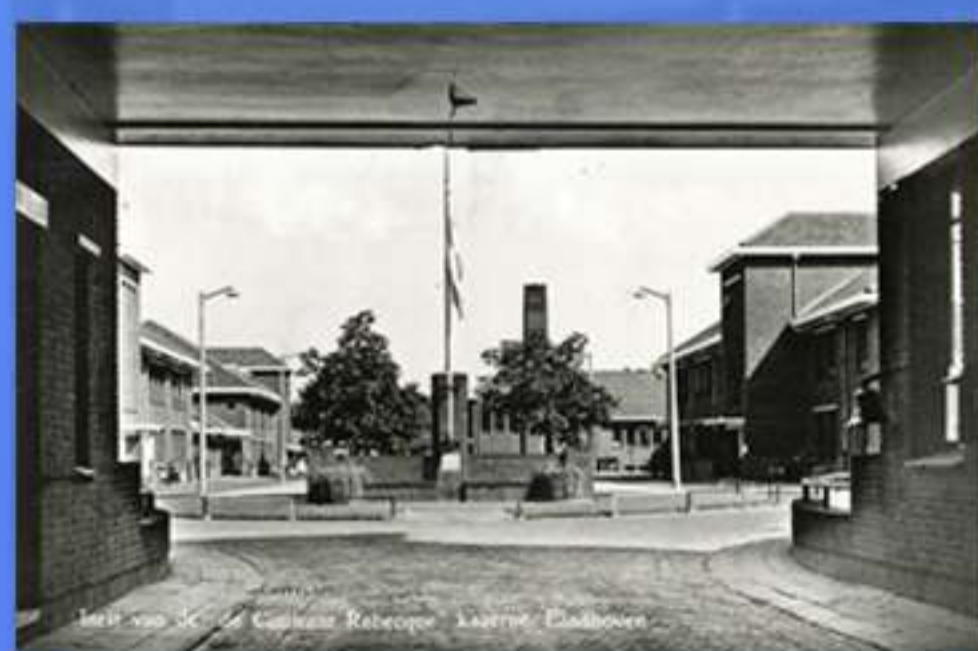
De boerderij is gebouwd in 1873 en de eerste eigenaren waren Leopold Franciscus Kelen en zijn vrouw. Begin 1900 werd de boerderij verkocht aan de linnenfabrikant Franciscus Lambertus van Dissel. In 1913 wordt de stichting Eindhovense woningbouw Thuis Best de eigenaresse en in 1958 worden boerderij en grond verkocht aan Philips. Op de eerste tekeningen van de inrichting van de Campus was de Boerderij tot ieders verbijstering verdwenen, maar door de inspanning van velen is deze fout hersteld.

Huisnummer 25 was het adres aan een naamloos straatje. Dit straatje is later genoemd naar Jef van Gestel die ruim 25 jaar deel uit maakte van het bestuur van de sportclub. Nummer 61 is het huidige adres op de Campus. Nu is er een stadstuin aangelegd voor en door de expats en hun familie.

High Tech Campus Eindhoven is de slimste km² in Nederland met meer dan 150 bedrijven en instituten en zo'n 10.000 onderzoekers, ontwikkelaars en ondernemers die werken aan toekomstige technologieën en producten. De Campus helpt innovatie te versnellen dankzij toegang tot hightech faciliteiten en een internationaal netwerk. Campusbedrijven, zoals Philips, NXP, IBM en Intel, bepalen strategisch welke kennis, kunde en R&D-faciliteiten zij delen om sneller, beter en klantgerichter te kunnen innoveren in met name de toepassingsgebieden Health, Energy en Smart Environments. Gelegen in het hart van Brainport zijn de Campusbedrijven verantwoordelijk voor bijna 40% van alle patentaanvragen in Nederland.

1967

'Meer dan een school' De Internationale School Eindhoven staat de buitenlandse gemeenschap en Nederlandse en niet-Nederlandse families die uit het buitenland komen of hier naar toe verhuizen ten dienst. Zij zijn een centrum voor de buitenlandse en Nederlandse gemeenschap.

1961

THE met sloopwoningen. Deze stonden waarschijnlijk aan de Brugstraat, 1967.

Een diversiteit aan leerlingen op de internationale school.

TU/e
Technische Universiteit
Eindhoven
University of Technology
Where Innovation starts

De Technische Hogeschool Eindhoven is gesticht op 15 juni 1956 door de Nederlandse overheid. Tot halverwege de jaren '80 heette ze de Technische Hogeschool Eindhoven (THE), en ging daarna over in de Technische Universiteit Eindhoven (TUE).

1964

Hier het Hoofd- en Instructiegebouw met binnenplein. De Constant Rebecquekazerne aan de Oirschotsedijk, 1954.

De Technische Universiteit Eindhoven (TU/e) is een onderzoeksuniversiteit, gespecialiseerd in engineering science & technology.

Tuna Ciudad de Luz

Tuna Ciudad de Luz is een studentenmuziekvereniging van de Technische Universiteit Eindhoven. TCL is opgericht in 1964 en is daarmee de oudste Tuna buiten Spanje en Portugal. Een Tuna is een groep studenten die behalve studeren ook Spaanse volksmuziek maken.
www.tunacl.nl/ info@tunacl.nl

